

Cyklobusy zahájí osmou sezónu

Nechte auto doma
a využijte jednoduché
a pohodlné přepravy ...

str. 4

Kladské pomezí vodáckým rájem

Nejhezčí, ale zároveň jeden
z nejtěžších úseků je na
řece Metuji ...

str. 8

Nordic Walking „severská chůze“

Kondiční pohybová aktivita
s všestranným vlivem na
člověka ...

str. 13

Rozhledny a vyhlídková místa v Kladském pomezí

Na kterých z nich jste
ještě nebyli?

str. 16

KLADSKÉ POMEZÍ

TURISTICKÉ NOVINY - LÉTO 2011

Kladské pomezí - krajina příběhů

„Dočítal jsem Babičku Boženy Němcové. Nevím, kde jsem si ji vypůjčil. Nemohl jsem se odtrhnout od knihy, chtěl jsem ji dočíst. A dočetl jsem ji v samý soumrak. Když jsem knihu zavřel a pohleděl před sebe, kalně jsem viděl večerní červánky za lesy, neboť jsem měl oči plné slzí. Byl jsem dojat babiččinou smrtí, vzrušen knihou tak krásně líčící kraj blízky mému rodnému. Nevím, že bych kdy později nebo předtím zažil při knize tak hlubokého pohnutí, tak čistého, blaživého dojmu.“

Stejně pocity jako Alois Jirásek zažívá při čtení této slavné knihy každý, kdo se cítí být alespoň trochu doma “U nás”, v Kladském pomezí. Kde jinde než v kraji, který je z jedné strany ohraničen Krkonošemi a jejich podhůřím, z druhé strany pak Orlickem a Podorlickem, by mohly vzniknout ty největší klenoty naší literatury, ovlivněné navíc způsobem života v sousedním polském příhraničí a horním Polabí.

Přijměte pozvánku do Kladského pomezí, krajiny plné zajímavých příběhů. Na každém místě tu na vás dýchne atmosféra tolik známá z knih našich známých spisovatelů. Kladské pomezí má to privilegium být rodištěm hned několika předních českých literátů a s jejich jmény je spojováno dodnes. Mezi ty nejvýznamnější patří bezesporu již zmiňovaný Alois Jirásek, všichni tři sourozenci Čapkovi, Egon Hostovský nebo Josef Škvorecký. Kromě nich je náš kraj úzce spjat i s osobou Boženy Němcové, která zde trávila velkou část svého dětství. V dílech těchto velikánů se objevují různé části Kladského pomezí, ať již více nebo méně známé a nenásilnou formou tak seznamují čtenáře s krajem, který nabízí citlivou kombinaci historických památek a přírodních zajímavostí. Krajem, který je barevnou mozaikou měst a vesnic, luk a polí, hor a údolí, skal a roklí.

Nevím, zda si Božena Němcová při psaní svého románu Babička uvědomovala, jak známým a slavným se díky jejímu dílu stane krajina kolem České Skalice a Ratibořic, ale věřím, že by byla mile překvapena, kdyby viděla tento kraj dnes. Ratibořický zámek, Babiččino údolí, Staré bělidlo si zachovávají svou původní podobu a znovu a znovu vtahují své návštěvníky do příběhu Barunky Panklové. Atraktivitu tohoto kraje pro turisty umocňuje přehradní nádrž Rozkoš u České Skalice, která se pyšní pojmenováním „východočeské moře“ a po jejíž hrázi se

snadno dostaneme do Nového Města nad Metují, které nám kromě řady renesančních skvostů nabízí i červenový festival televizní a filmové komedie “Novoměstský hrnec smíchu”. Nedaleká Jaroměř doplňuje turistickou nabídku o bastionovou pevnost z doby císaře Josefa II. a Náchod zase o renesanční zámek a soubor pevností na Dobrošově, které měly chránit naši zemi během druhé světové války.

Překvapen by byl určitě i Alois Jirásek, kdyby přijel v srpnu do svého milovaného Hronova. Určitě by si nenechal ujít žádné představení uváděné v rámci amatérské divadelní přehlídky, která nese jeho jméno. “Jiráskův Hronov”

se koná letos již po 81. a hlavní program probíhá v “jeho” divadle. Ve svém rodném domku by zavzpomínal na své dětství a možná i na čas strávený na benediktýnském gymnáziu v Broumově. Jistě by ho potěšilo, že Broumovský klášter si dodnes zachoval svou krásu a dobře vybavenou knihovnu. Snad by se rozhodl i pro návštěvu některého ze skalních měst Kladského pomezí, která tak dobře posloužila jako útočiště jeho postavám, především z románu Skály. Jako člověk všestranně vzdělaný by měl jistě pochopení i pro “Mezinárodní horolezecký filmový festival”, který se každý rok koná koncem srpna v Teplicích nad Metují, ačkoliv z jeho pohledu by to byla akce spíše pro mladší generaci.

Josef a Karel Čapkovi by jistě zamířili na návštěvu svého muzea v Malých Svatoňovicích a se zájmem by sledovali, jak hodně se změnil kraj, který Karel tak krásně přiblížil dětem v knize Devatera pohádek. Jistě by nezapomněli navštívit i hvězdárnu v nedaleké Úpici, kam oba chodili kdysi do školy a Jestřebí hory, které nabízejí tolik prostoru pro aktivní odpočinek.

Egon Hostovský by po prohlídce rodného Hronova jistě zamířil do Náchoda na gymnázium, kde by zavzpomínal na svá studentská léta. Vždyť již během studií tady napsal svůj první román a aktivně se podílel na vydávání studentských novin. Ze všech výše jmenovaných spisovatelů má pouze Josef Škvorecký tu výhodu, že proměny svého rodného města a kraje může sledovat opravdu a nejen v našich představách. Ať již přijíždí do České republiky podpořit akce spojené s festivalem studentské tvorivosti “Náchodskou prima sezónou” nebo z jiných důvodů, určitě neopomene navštívit místa, která v jeho dílech proslavil nezapomenutelný lamač dívčích srdcí

Dany Smiřický. A pokud zamíří do našich končin během srpna, jistě se rád zastaví na “Mezinárodním folklorním festivalu”, který se letos koná již po padesáté sedmé v Červeném Kostelci.

Stejně jako na začátku této pozvánky do Kladského pomezí, které si právem vysloužilo označení krajina příběhů, dovoluji si i na závěr použít citát jednoho našeho slavného rodáka a ještě slavnějšího spisovatele. Pokud jsem vás dosud nepřesvědčila o výjimečnosti a kráse Kladského pomezí, věřím, že slova Karla Čapka to dokážou a že se tu budete cítit stejně dobře jako my a naši slavní rodáci:

„Řiká-li se krajině okolo Hronova Jiráskův kraj, děje se tak plným právem. Toho čestného přisvojení je hoden Jirásek i jeho kraj. I když Jirásek náleží celému národu a je jím milován, podržel ve svém díle tu skoro přírodní krásu a intimnost svého kraje, kraje nepatetického, naivně otevřeného a mírného, cudného a jemného.“

Text: Martina Tauchmanová

Kladské pomezí

Krajina příběhů

Projekt „Kladské pomezí – krajina příběhů“

Seznamte se s projektem obecně prospěšné společnosti Branka, který je spolufinancován Evropskou unií z Evropského fondu pro regionální rozvoj v rámci Regionálního operačního programu NUTS II Severovýchod. Projekt realizujeme v období od 1. 5. 2010 do 31. 3. 2013 a výše vynaložených finančních prostředků činí více jak 3,5 mil. Kč.

www.kladskepomezí.cz

Aktivitami projektu zkvalitňujeme a profesionalizujeme práci destinačního managementu na území Kladského pomezí, koordinujeme činnosti a rozvíjíme spolupráci s jednotlivými subjekty tak, aby byla naplněna zvolená strategie rozvoje cestovního ruchu pro dané území, se zachováním příznivé image dané destinace.

Členem organizace Branka, o.p.s. se může stát jakýkoliv subjekt, podporující cestovní ruch na území Kladského pomezí.

Regionální operační program NUTS II Severovýchod

BRANKA, o.p.s.
Masarykovo náměstí 1, 547 01 Náchod
tel. / fax: 491 406 325
e-mail: info@kladskepomezí.cz
www.kladskepomezí.cz

Investice do vaší budoucnosti
Spolufinancováno Evropskou unií
z Evropského fondu pro regionální rozvoj

5. ročník Dřevíčské lávky

Již 5. ročník Dřevíčské lávky se uskuteční v sobotu 18. června na koupališti ve Velkém Dřevíči. Soutěžící i diváci se opět budou moci těšit na dvě lávky spojující břehy dřevíčského koupaliště a na spoustu zábavných disciplín, včetně novinek, které připravujeme. Nebude chybět ani atraktivní doplňkový program.

oblíbený dětský kolotoč, skákací hrad, cukrová vata, balónky s héliem, ukázky hasičské techniky, projížďky na koních a na různých plavidlech na vodě, přechod lávky přes vodu, apod.

Děti si budou moci vyzkoušet své dovednosti v mnoha soutěžích, jako např. skákání v pytlích, průllez tunelem, hod na různé cíle, kousání koláčů se zapечатými mince-mi, plivání fazolí na dálku a mnoho dalších originálních soutěží. Za účast v jednotlivých soutěžích budou děti odměněny Dřevíčskými dukáty, které si pak budou moci vyměnit za ceny, jako jsou sladkosti, trička, hračky, papírenské výrobky, apod. Hlavní cenou jsou již tradičně letecké lístky na vyhlídkový let dle vlastního výběru.

Průběžné informace najdete na www.velkydrevic.cz

Text: Martin Křička

Náchodské Kuronské slavnosti 2011

Letošní, a to již pátý ročník stále více oblíbených slavností, získal důležitý historický podtext uzavřením vzájemné partnerské smlouvy mezi městem Náchod a lotyšským městem Bauska v roce 2010.

Bauska totiž leží v oblasti bývalého vévodství Kuronsko-Semigalského, které bývalo doménou rodiny Bironů. V nedalekém městě Mitavě, nyní lotyšské Jelgavě, se narodil v roce 1724 Petr Biron, vlastník náchodského panství v letech 1792–1800, v roce 1781 se zde narodila Kateřina Bedříška Vilemina Benigna, pozdější kněžna Zaháňská, držitelka náchodského panství v letech 1800–1839. Její sestra Paulina kněžna Hohenzollern–Hechingen byla poslední majitelkou panství Náchod, které prodala v roce 1842.

Vzájemná dohoda umožňuje všestranný rozvoj spolupráce mezi oběma spřátelenými městy, zvláště zahrnující oblasti kulturní, sportovní a společenské, dává prostor především výměnným aktivitám mládeže. Význam společné dohody podtrhuje i účast představitelů lotyšské republiky, již dva velvyslanci

navštívili Náchod, loňská delegace z města Bausky se zúčastnila Kuronských slavností. I letos počítáme s návštěvou hostů z Lotyšska.

Také letošní slavnosti se budou tradičně odehrávat začátkem září 2011, začnou tradičním večerním koncertem v děkanském chrámu sv. Vavřince v pátek 9. září. Následná sobota 10. září poskytne mnohostrannou zábavu a poučení návštěvníkům náchodského zámku, kde je přivítá vévoda Petr Biron s družinou a mnoho umělců i dovedných řemeslníků předvede ukázky své kreativity. V programu vystoupí malí i dospělí kumštýři z Náchoda i okolí, zlatým hřebem bude vystoupení hudební skupiny JAVORY (sourozenci Hana a Petr Ulrychovi). O zábavu pro děti i občerstvení všech návštěvníků bude rovněž dobře postaráno.

Přijměte naše pozvání na letošní, již jubilejní, 5. Náchodské Kuronské slavnosti!

Informace o slavnostech budou zveřejněny na www.mestonachod.cz a plakátech.

Text: Mgr. Věra Vlčková

Geopark Vižňov

Pokud vás láká krása neživého světa kamenů a chcete se o něm něco dozvědět, pak v geoparku ve Vižňově najdete informace i praktické ukázky horninového prostředí Broumovského výběžku.

Geologové tuto oblast označují jako vnitrosudetská pánev a je pravdou, že její větší část najdeme na polském území. Samotný Geopark se nachází ve Vižňově, vesničce pod Javořímí horami, hned vedle kostela. Na malé ploše se můžete seznámit s expozicí ukázek hornin Broumovského výběžku, rozšířenou o některé zástupce z oblasti vnitrosudetské pánve. U každého vzorku jsou odborné popisky a na panelech je geologická mapa celé oblasti.

V parku najdete ukázky z různých lokalit jako např. lom Bezděkov nad Metují, lom Královce, Odolov – Kryštofovy kameny, písník Jetřichov a jiné.

Geopark vybudovala Základní škola Meziměstí v rámci projektu „Škola pro udržitelný život“, podpořeného grantem z Islandu, Lichtenštejnska a Norska v rámci finančního mechanismu EHP. Vybudování rovněž podpořila řada místních závodů, organizací i občanů.

Odborná část byla připravena ve spolupráci s RNDr. Vávrou, Ph.D. z Ústavu geologických věd Přírodovědecké fakulty Masarykovy univerzity v Brně.

Více informací: www.skola.mezimesti.cz

Text: Beata Radoňová

Mezinárodní folklorní festival Červený Kostelec

Folklor a nejrůznější lidové slavnosti nám umožňují studovat naši historii a blíže poznávat místní zvyklosti a umění lidových tvůrců. Je zajímavé poslouchat lidové písně, sledovat úchvatný kolotoč tanců a v neposlední řadě obdivovat kreativitu a barevnost dobových krojů.

A úžasné je, když se Vám na jednom místě nabízí sbírka těch nejkvalitnějších folklorních souborů z celého světa a vy máte možnost sledovat vše jako na dlani, hodnotit a porovnávat. Vždyť kdy se vám poštěstí, aby před vašima očima na jednom místě zatančily a zapívaly soubory nejen z nejrůznějších koutů Česka a Slovenska, ale i Maďarska, Ukrajiny, Turecka, Indie, Itálie, Francie, Portugalska, Skotska, Ruska, Mexika, Konga a dalších zemí. A toto vše můžete zažít každoročně v několika srpnových dnech v Červeném Kostelci, kdy se toto město doslova roztančí v době konání Mezinárodního

folklorního festivalu. V letošním roce se bude tento festival konat již po sedmapadesáté a jeho návštěvníci si jistě přijdou na své.

Historie festivalu je spojena se Závodním klubem Grafických tiskáren a Osvětovou besedou Žernov, kdy se uskutečnila v roce 1952 u příležitosti 100. výročí prvního vydání „Babičky“ od Boženy Němcové slavnost, která se konala v prostoru kolem zříceniny hradu Rýzmburk v Babiččině údolí. Pódium pro vlastní program bylo vybudováno na dně tehdy vyschlého rybníka, jehož břehy se staly pro diváky přírodním hledištěm. Svou premiéru si zde odbyl soubor Hadař, dále byl pozván soubor Furiant z Chlumce nad Cidlinou, početný polský soubor z Kłodksa a skupina Lužických Srbů z Budyšina. Nikdo z tehdejších pořadatelů netušil, jaký velký zájem veřejnosti vyvolá taková akce. Návštěva přes 5000 diváků zaskočila jak pořadatele, tak i účinkující, nicméně vydaný program vše vynahradil.

Vznikla tak nová tradice – slavnost písní a tanců spojená s dožínkovou tematikou. Nicméně za zlatá léta folkloru a celého festivalu „U nás na Náchodsku“ lze však označit ročníky šedesátých a sedmdesátých let. Výrazným pozitivem v historii festivalu bylo, že měl ve své dlouhé historii vždy štěstí na umělecké patrony či režiséry a docházelo tak neustále ke zvyšování umělecké úrovně jednotlivých pořadů. Tato skutečnost také přispěla k tomu, že se z původní místní slavnosti písní a tanců stal skutečným folklorním svátkem a jako festival byl zařazen do celorepublikového kalendáře významných akcí. Od roku 1960 byl pak program rozšířen o sobotní večerní představení v Červeném Kostelci, konaných nejprve v sále Grafoklubu, později pak v Divadle J. K. Tyla. Další ročníky byly příležitostně obohacovány doplňkovými pořady jako např. v letech 1967, 1969 a 1970 světскими koncerty v kostelíku na Boušíně nebo vyhraněným pořadem v muzeu B. Němcové v České Skalici v roce 1974, věnovaný roku České hudby.

V důsledku restitucí však přišli pořadatelé festivalu o areál Rýzmburk – Žernov v malebném Babiččině údolí. Městské kulturní středisko v Červeném Kostelci společně s Městem Červený Kostelec a dalšími institucemi a dobrovolníky se ujal naplno záchrany této tradiční a nejen v kraji oblíbené slavnosti.

39. ročník festivalu “U nás na Náchodsku”, konaný v roce 1993, se již konal v podmínkách nově vybudovaného čerVENOKOSTELECKÉHO přírodního areálu u Divadla J. K. Tyla a úspěšně navázal na předchozí ročníky. Oceněním je, že festival je zařazen jako jeden z hlavních festivalů, které jsou každoročně pořádány pod patronací mezinárodní organizace lidového umění (I.O.V.) patřící pod statutem B do UNESCO. Od roku 2000 nese festival nový název – Mezinárodní folklorní festival Červený Kostelec. Mezinárodní folklorní festival Červený Kostelec se svou kvalitou dostal do podvědomí široké veřejnosti jako jeden z nejvýznamnějších evropských mezinárodních festivalů.

57. ročník Mezinárodního folklorního festivalu Červený Kostelec se uskuteční ve dnech 17. – 21. srpna letošního roku a rozhodně se návštěvníci mají na co těšit. Již tradičně bohatý hlavní program spojený s řadou doprovodných akcí, nejlepší tuzemské i zahraniční soubory, samotné město Červený Kostelec i široká možnost občerstvení v průběhu celého festivalu jistě nabídnou návštěvníkům festivalu bohaté zážitky a příjemný prožitek z dobré zábavy. V pěti festivalových dnech si může návštěvník užít kromě hlavního programu také doprovodné akce programu festivalu, jako je podvečerní country zábava, večer u cimbálu, mše svatá apod. (www.mffcervenykostelec.cz)

Proto přijměte i touto cestou pozvání na tuto významnou akci. Neváhejte a přijďte si v srpnu zatančit a zazpívat do Červeného Kostelece.

Text: Ing. Roman Kejzlar

Mlýn Dřevíček

Expozice mlynářského a pekařského zařízení z let 1925 - 1938, ukázka strojního vybavení mlýna v běhu.

Mlýn Dřevíček se nachází v dolní části obce Horní Dřevíč u Stárkova v malebném údolí potoka Olšavka (zvaném též Dřevíč) v Kladském pomezí v jižní části CHKO Broumovsko a podle záznamů v kronikách patřil k jednomu z prvních stavení ve vsi.

Dnešní budova mlýna je z roku 1919, k poslední dostavbě pak došlo v roce 1932. Místo mlýnského kola se instalovala Francisova turbína o výkonu jedenácti koňských sil. Pro případ nedostatku vody si mlynář pořídil elektromotor. Zároveň se dokončilo vybavení mlýna strojní technologií. Zabudovaly se válcové stolice, loupačka, michačka, rovinový vysévač, reforma a další zařízení. V době hospodářské krize pomáhala mlynáři k obživě i malá pekárna.

Konec mletí - Horní Dřevíč byl zabrán do Sudet, českého mlynáře v roce 1941 německé úřady pro údajné tzv. černé mletí zatkl a mlýn byl s okamžitou platností uzavřen. Poválečné obnovení mlýnského provozu netrvalo dlouho, pouze do jara 1951, kdy byl mlýn z nařízení

vlády opět uzavřen. Tentokrát si stroje odpočinuly na dlouhých šedesát let.

Dnes vás mlýn Dřevíček srdečně zve k návštěvě malého muzea. Po důkladné rekonstrukci strojního vybavení, jeho vyčištění a promazání a mnoha dalších opravách a údržbě vám může ukázat, jak dříve pracoval. Každý návštěvník bude mít možnost zhlédnout krátké spuštění všech strojů a zařízení ve volnoběžném provozu. Cyklisté mohou využít cyklotrasu č. 4020 a ve Velkém Dřevíči, případně ve Stárkově, odbočit na trasu č. 4032, která je zkratkou trasy č. 4020 a na níž se mlýn nachází.

Další informace o tomto novém turistickém cíli - Mlýnu Dřevíček se dozvíte na www.mlyndrevicek.cz.

Text: Jitka Řezníčková

Sluníčko, klídek a koupání

Možnosti koupání v přírodních vodních nádržích jsou v posledních letech velice často vyhledávanou alternativou trávení volného času a čerpání dovolenkových dnů. Stále více jejich návštěvníků chce více využít blízkého kontaktu s přírodou, načerpat čistou přírodní energii a aktivním pobytem u vody udělat něco pro své zdraví. Přírodní vodní areály nabízejí svým návštěvníkům řadu aktivit a co je nejdůležitější, každým rokem se zvyšuje kvalita jejich vybavení, rozšiřují se možnosti sportovního vyžití a celkově se zlepšuje zázemí poskytovaných služeb.

V rámci Kladského pomezí je velkým lákadlem pro zájemce o možnosti přírodního koupání tzv. „východočeské moře“, kterým je nazývána údolní nádrž Rozkoš u České Skalice. Na severním břehu nádrže leží Autocamping Rozkoš, který nabízí návštěvníkům celou řadu rekreačních aktivit. Ubytování je možné v chatkách nebo mobilních buňkách, pro milovníky karavaningu

a stanování v přírodě jsou k dispozici travnaté plochy pro cca 800 stanů a karavanové boxy pro 90 karavanů. V areálu je k dispozici sociální zařízení, kuchyňka, prodejna základních potravin, pekárna, restaurace a řada dalších stánků a obchodů. Součástí areálu je půjčovna sportovních potřeb, motokrosových motocyklů, loděnice, tobogán, minigolf, sauna a letní kino. Rodiny s dětmi mohou využít dětský koutek s prolézačkami, brouzdaliště, ranč s kamerunskými kozami a atrakce, jako například autodrom a další. V prostorách autocampingu se také v průběhu roku konají různé sportovní, kulturní a jiné akce (www.atcrozkos.cz).

Nicméně pro milovníky kempování, pobytu v přírodě je jistě dobrou zprávou, že i v oblasti Červenokostelecka naleznou vhodné podmínky pro koupání a kempování na vysoké úrovni s širokou paletou doprovodných aktivit. Červenokostelecko je oblastí s ucelenou

soustavou rybníků a nabízí širokou paletu možností k ubytování u těchto vodních nádrží a především trávení volného času na březích svých rybníků. Další nespornou výhodou je i umístění Červeného Kostelce v samém srdci Kladského pomezí, takže návštěvníci tak mohou získat ideální východisko pro poznávání našeho krásného kraje, ať již formou pěších výletů, cyklovýletů či vzdálenějších výletů autem.

Rybník Brodský patří se svým autokempem (www.campbrodsky.cz) k vyhledávaným kempům v České republice a rozsahem svého vybavení nabízí svým klientům dostatek aktivit, pohodlí a klid. Samozřejmostí je možnost ubytování v chatkách a obytných buňkách, široká paleta různých míst pro stanování - a to vše v příjemném polostínu místní vegetace. Koupajícím pak nabízí nádhernou travnatou pláž a jedinečné písčité dno rybníka. V areálu kempu je pak pro návštěvníky vybudováno kompletní sociální zázemí, restaurace, prodejny, prodejna tisku a další stánky a obchody. Každoročně je přímo v areálu pořádána řada kulturních a společenských akcí - od koncertů, festivalů, vodnických slavností, pálení čarodějnic až po závody psích spřežení. Výhodou pobytu na rybníku Brodském je také blízkost Červeného Kostelce, kam lze dojet krátkou procházkou lipovou alejí a následně lesem Občinou s příjemnou možností návštěvy malé lesní studánky.

Přes hráz rybníka Brodský je pak možné přejít k rybníku Špinka, kde nalezne každý návštěvník řadu nádherných míst pro klidné stanování i lenošení u vody, a to od „ocasů rybníka“ až po hráz rybníka. V rámci zařízeního tábořiště na Špince (www.taboristespinka.cz) funguje sociální zázemí, dostatek místních služeb a táborníkům jsou kromě vhodných míst pro stanování nabízeny možnosti ubytování v místních chatkách, maringotkách či karavanech. Tábořiště je vyhledávaným místem cykloturistů i pěších výletníků jako výchozí základna pro jejich výlety do okolí bohatého památkami, společenským a kulturním životem, ale i historií spojenou s příběhy Boženy Němcové, Aloise Jiráska, Karla Čapka a mnoha dalších místních umělců.

Text: Ing. Roman Kejzlar

UMĚLÁ KOUPALIŠTĚ	PŘÍRODNÍ KOUPALIŠTĚ
Jiráskovo koupaliště Náchod - nově zrekonstruované, skluzavky, dětský bazének, občerstvení, parkoviště Kostelecká 1174, Náchod t: +420 491 426 355 e: sport.nachod@wo.cz www.sportnachod.cz	Koupaliště Teplice n. Met. Teplice n. Met. t: +420 491 581 201 www.teplicenadmetuji.cz/koupaliste.htm
Koupaliště Police n. Met. - k dispozici je 25 m bazén pro plavce, bazén pro neplavce a brouzdaliště, aquazorbing, stolní tenis, kuželky, pískoviště ul. Ke koupališti, Police n. Met. t: +420 777 912 890 www.policko.cz	Vodní nádrž Rozkoš - možnost koupání, rybaření, vybavený autocamping s širokou nabídkou ubytování a služeb U České Skalice t: +420 491 451 112 e: atc@atcrozkos.cz www.atcrozkos.cz
	
Koupaliště Hronov - Velký Dřevíč - koupaliště s vodou z přírodního toku Velký Dřevíč t: +420 491 483 518, +420 736 629 644 e: recepcce@autokempvelkydrevic.cz www.autokempvelkydrevic.cz	Rybník Brodský - rybník s možností koupání, travnatá pláž, písčité dno rybníka, možnost rybolovu, vybavený autokemp s širokou nabídkou ubytování a služeb U Červeného Kostelce t: +420 777 633 193, +420 739 445 762, +420 491 461 193 e: info@campbrodsky.cz www.campbrodsky.cz
Koupaliště Meziměstí - nově zrekonstruovaný areál s nerezovými bazény, masážní trysky, chlříčkové vody, tobogán, skluzavka, přiléhavý plavecký bazén, brouzdaliště 5. května 1, Meziměstí t: +420 728 550 646 e: hecko@mezimesti.cz www.mezimesti.cz	
Plavecký areál Jaroměř - bazény jsou vyhřívány, chemicky a mechanicky čištěny, dvouprúdová skluzavka, dětské hřiště, půjčovna slunečníků, hřiště na plážový volejbal, ping-pong K. Lánského, Jaroměř t: +420 491 812 787 e: bazenjaromer@seznam.cz www.bazenjaromer.cz	Rybník Špinka - rybník o rozloze cca 40 hektarů, na jehož břehu se nachází jedno z mála pravých nefalšovaných tábořišť U Červeného Kostelce t: +420 608 885 366, +420 774 885 367 e: info@taboristespinka.cz www.taboristespinka.cz

Rybaření je neodmyslitelnou součástí rybníků

Zřejmě neodmyslitelnou součástí pobytu u rybníků je i možnost rybaření. Zájemci o rybaření z řad členů rybářského svazu mohou získat tzv. hostovací povolenky k možnosti rybaření na rybníku Krčmařík.

Na rybníku Špinka je rybaření sice zakázáno a ostatní menší rybníky jsou označeny jako chovné se zákazem lovu ryb, nicméně na rybníku Brodský je možnost rybaření povolena i nerybářům a takový zájemce o rybaření si může zakoupit příslušnou povolenku v kanceláři kempu. Může si tak ulovit svou vlastní rybu k večeři či potěšit se pohodovým sezením na břehu a pozorováním vodní hladiny s čekáním na vysněný úlovek. Rybářům s příslušnou povolenkou se však nabízí také možnost rybolovu v překrásném prostředí řeky Úpy, kam lze dojet nebo dojet z Červeného Kostelce po vyznačených turistických trasách.

K rybolovu na sdružených revírech Východočeského územního svazu opravňují územní povolenky. Na všech sdružených mimopstruhových revírech platí jedna územní povolenka, na pstruhové revíry rovněž. Rybář musí mít k rybolovu na východočeských revírech kromě povolenky též rybářský lístek a musí být členem některé místní organizace Českého rybářského svazu.

Na vybraných revírech je zajištěna platnost celosvazových a celorepublikových povolenek. Pro výkon rybářského práva je pro rybáře závazný popis revírů pro příslušný rok s vyznačením platnosti povolenek.

Pro cizí státní příslušníky jsou vydávány povolenky pro cizince s dobou platnosti 1 den, týden, měsíc a roční. Povolenka je platná s cestovním pasem a státním rybářským lístkem. Povolenky pro cizince vydává Východočeský územní svaz a některé vybrané místní organizace.

Podrobné informace nalezne zájemce také na webu svazu: http://www.vcus.regis.cz/. Prodejcem povolenek pro

revíry VČÚs je ÚN Rozkoš, přičemž podrobné informace nalezne zájemce na webu www.atcrozkos.cz.

Rybolov je obecně v rámci Kladského pomezí vyhledávanou alternativou trávení volného času a rybářům je k dispozici řada překrásných míst dle jednotlivých pstruhových či mimopstruhových revírů. Na mimopstruhových revírech vodních nádrží se loví převážně kapr, cejn a dravé ryby, hlavně štika a candát. Na říčních revírech k těmto úlovkům přibývají typicky říční druhy ryb jako jsou parma, tloušť, podoustev či bolen. Na horních tocích lze najít pstruhové revíry s hojným zastoupením lososovitých druhů ryb: pstruh obecní, pstruh duhový, lipan podhorní a šiven americký.

S úhořem se můžeme setkat ve všech typech vodního prostředí. A nabídka vhodných míst pro rybaření je opravdu široká. Z vodních toků tak přichází v úvahu řeky jako je výše zmiňovaná řeka Úpa, ale dále také řeka Metuje, Labe, Olešenka, Běluhka, Stěna, Židovka, Olšavka či Jívka, kde je možno rybařit dle příslušných podmínek příslušného rybářského revíru.

Ze stálých vodních ploch se kromě zmíněné vodní nádrže Rozkoš v České Skalici, rybníků Brodský a Krčmařík v Červeném Kostelci pak rybářům nabízí také nádrž

Text: Ing. Roman Kejzlar

Secesní klenot Kladského pomezí

Zámek v Novém Městě nad Metují se nachází v západním cípu novoměstského náměstí, na opukovém ostrohu nad řekou Metují. Byl postaven společně s městem v r. 1501 českým šlechticem Janem Černčickým z Kácova.

V uplynulých staletích patřil šlechtickým rodům českým a moravským, jako byli Pernštejnové a Trčkové z Lipy, ale i cizím – skotskému rodu Leslie či rakouským Stubenbergům a Dietrichsteinům. Každý z majitelů upravoval své sídlo podle svých možností a potřeb, ale také podle dobové módy. Tak Pernštejnové přestavěli strohý gotický hrad na renesanční zámek, Leslieové část zámku upravili v barokním stylu. Poslední přestavba zámku proběhla na začátku 20. století. V roce 1908 jej zakoupili dva bratři, Josef Bohumil a Cyril Adolf Bartoňovi, textilní průmyslníci z nedalekého Náchoda.

V r. 1912 byla rodina Bartoňův povýšena do šlechtického stavu. Její členové mohli užívat šlechtický titul „rytíř“, erb a také šlechtický přídomek „z Dobenína“. Bartoňovi nechali zámek opravit a vybavit moderním technickým zařízením, jako je ústřední topení, vodovod, elektřina a telefon. Byly zde také zřízeny koupelny a instalovány dva výtahy: nákladní a osobní.

Přestavbou zámku Bartoňovi pověřili renomovaného architekta Dušana Jurkoviče. Ten měl v té době už za sebou například stavby turistických chat na Pustevnách v Beskydech, lázeňských domů v Luhačovicích či stavbu vlastní vily v Brně-Žabovřeskách. Díky Jurkovičovi se dnes novoměstský zámek pyšní interiéry ve stylu secese, s motivy typickými pro jeho tvorbu. Inspiroval se lidovým uměním Valašska a západního Slovenska, ale také uměleckým hnutím Arts and Crafts (Umění a řemesla)

v Anglii. Na zámku dostal příležitost provádět nejen stavební úpravy, ale také navrhovat výzdobu a zařízení interiéru a upravit i exteriér – jak prostor před zámkem, tak i zámeckou zahradu.

Část interiéru byla zařizována také ve 20. a 30. letech 20. století. Tato práce byla svěřena dalšímu významnému architektovi Pavlu Janákoví. Ten v zařízení zámeckých interiéru uplatňuje hned tři umělecké směry té doby: art deco, rondokubismus a funkcionalismus. Spolu s Janákem na zámku pracovali ještě další významní čeští umělci a umělkyně toho období. V dílnách textilní výtvarnice Marie Teintzerové v Jindřichově Hradci byly ručně vyrobeny koberec a tapety, od keramičky Heleny Johnové jsou rozmanité plastiky, jako květiny či figurky Pražského Jezulátka, ale také vázy a misy. Výtvarník František Kysela, který se podílel např. také na výzdobě

katedrály sv. Víta v Praze, je autorem vitráží a malířské výzdoby některých pokojů. České malířství pak reprezentují obrazy Karla Škréty, Jana Kupeckého, Petra Brandla, Josefa Mánesa, Maxe Švabinského, Vratislava Nechleby a Joži Úprky.

Po období státní správy po r. 1948 patří dnes zámek v Novém Městě nad Metují opět rodině Bartoň-Dobenín. Zámek je přístupný veřejnosti. Je originální přehlídkou prací českých umělců 1. poloviny 20. století, ale také svědkem zajímavých a někdy pohnutých osudů rodiny současného majitele.

Návštěvníci si mohou prohlédnout nejen obytné interiéry, ale nově i prostor půdy. Tam uvidí barokní krov, kopuli zámecké kaple, strojovnu výtahu ze začátku 20. stol. ale také tajné schodiště ve věži. Zajímavý je příběh řemeslníka z 20. let 20. století, jehož podpis byl nalezen na půdě na jednom z cihelných pilířů.

V zahradě mohou návštěvníci obdivovat krytý dřevěný most od arch. Jurkoviče a „Kabinet trpaslíků“ - sošky z dílny barokního sochaře M. Brauna, představující karikatury lidských charakterů.

Ve výstavních prostorách zámku jsou každoročně pořádány zajímavé výstavy.

Pozvání na výstavu v roce 2011:
HISTORICKÉ KOČÁRKY: 1. 1. – 31. 12.
MECHANICKÉ HRAČKY: 15. 5. – 30. 9.
Text: Jarmila Daňková

HRADY A ZÁMKY

ZÁMEK NÁCHOD
Původně gotický hrad založený v polovině 13. stol. rytířem Hronem. Na přelomu 16. a 17. stol. byl hrad přestavěn na renesanční zámek.

Otevírací doba:
IV. + X. so, ne, svátky 10–16
V., VI., IX. út - ne 9–17
VII. VIII. po 10–16, út - ne 9–18 hod.

Kontakt:
t: +420 491 426 201
e: objednavky.nachod@josefov.npu.cz
www.zamek-nachod.cz

ZÁMEK RATIBOŘICE
Podoba zámku pochází z 18. stol., kdy nechal Vavřinec Piccolomini vybudovat jednopatrový barokní zámek s kaplí ve stylu malých italských letohrádků.

Otevírací doba:
IV + IX, X. so, ne, svátky 10–15
V. – VI. út - ne 10–16
VII. – VIII. po 10–16, út - ne 9–17

Kontakt:
t: +420 491 452 123
e: info@zamekratiborice.cz
www.zamekratiborice.cz

HRAD VÍZMBURK
Založen před rokem 1279, později byl vypálen a zasypán, odkryt v letech 1972–82 při archeologickém výzkumu.

Otevírací doba:
V., VI., IX. so, ne 10–18
VII. – VIII. po - ne 10–18

Kontakt:
t: +420 777 005 790
www.vizmburk.cz

ZÁMEK NOVÉ MĚSTO NAD METUJÍ
Založen 1501, renesančně vyzdoben Pernštejnem, v 17. stol. barokně přestavěn, interiéry ve stylu secese, art deco a kubismu, krásné zahrady.

Otevírací doba:
IV. + X. so - ne 10–16
V., VI., IX. út - ne 9–16
VII. + VIII. po - ne 9–17
zámecká zahrada otevřena V. – IX.

Kontakt:
t: +420 491 470 523
e: zamek@statkybarton.cz
www.novemestonm.cz

Kladské pomezí vodáckým rájem

Řeka Metuje

Řeka Metuje se vine jako hádč celým územím Kladského pomezí. Pramení na západním okraji Adršpašských skal. Jako by nebylo Prahy bez Vltavy, Paříže bez Seiny nebo Mostaru bez Neretvy, není Kladského pomezí bez Metuje. Zprvu se jedná o malý potůček, který si razí cestu srdcem skalního města. Pro nás ortodoxní vodáky je možné zahájit plavbu v Teplicích nad Metují. Koryto je ale pod Teplicemi úzké s množstvím možných padlých stromů.

První oblíbený úsek pro příjemný sjezd je z obce Česká Metuje k mlýnu Kozinek. Řeka teče svižně, obtížnost nepřesáhne WWI. Koryto řeky protéká malebným Maršovským údolím. Dáváme pozor na dva jezy v Maršově a na nízké lávky v údolí. Po zimě může překvapit padlý strom. Na konci údolí je nesjízdný jez, který přenášíme vlevo. Řeka dále protéká obcí Velké Petrovice až k hotelu na Mýtě.

Poslední úsek k mlýnu Kozinek meandruje v prudkých zatáčkách. Pozor na tři jezy. Hned první odvádí vodu náhonem k mlýnu, přenášíme. Druhý je s opatrností sjíždíme. Nachází se pod železným mostkem a pod stupněm jsou kameny. Lépe prohlédnout nebo přenést. Poslední je u malé elektrárny naproti mlýnu. Jez není sjízdný a musíme přenést. Zde je dobré etapu ukončit. Pro splavnost je ideální vodní stav kolem 60 cm na vodočtu v Maršově nad Metují. Úsek není vhodný pro začátečníky z důvodu rychlého proudu, prudkých zatáček, nízkých lávek a možných padlých stromů.

Pro lovce menších toků doporučujeme spojit s plavbou po Metují s potokem Dřevíčem. Jedná se o vodnatější potok pramenící nad obcí Hodkovic. Na svém horním toku se nachází krásná Janovická přehr. Bohužel její sjízdnost, která může být za velké vody kolem WWIV, je velmi těžké odhadnout, snad jen když ukazuje vodočet ve Velkém Dřevíči průtok 5 m³/s. Vzhledem ke skutečnosti, že přehr. je jen několik stovek metrů od pramene, sjezd se zřejmě ještě nikomu nepodařil. My budeme splouvat posledních 3,5 km Dřevíče od mlýna Dřevíček u silničního mostu pod obcí Horní Dřevíč. Vodočet musí ukazovat minimálně 50 cm nebo kolem 2 m³/s průtoku ve Velkém Dřevíči. Překvapí nás rychlý proud a velmi prudké zatáčky. Šířka koryta se pohybuje od 1,5 do 4 metrů. Není vhodné pro kánoe, ale spíše pro kajak. Před obcí Velký Dřevíč narazíme na dva sjízdné jezy po prohlédnutí. V obci potok teče regulovaným, ale pěkným korytem. Zastavit musíme u místního koupaliště před nesjízdným jezem a přenést. Poté nás potok poklidně dovede k soutoku s Metují.

Pokračovat můžeme po Metují do Hronova. Narazíme na dva jezy. První je nesjízdný, přenášíme. Druhý šikmý před bývalou papírnou je s opatrností sjízdný, ale za vyšší vody nás může překvapit mohutná vlna (lépe přenést, ale zastavit včas před navigací). Pod jezem plavbu zpestří menší přehr. a jsme v Jiráskových sadech v Hronově. Pěkná je pomalá plavba v takzvaných Hronovských Benátkách, která končí u čistírny nesjízdným jezem.

Nejhezčí, ale zároveň jeden z nejtěžších úseků si pro nás řeka Metuje připraví v hlubokém údolí zvaném Peklo. Nalodit se můžeme na konci obce Bražec u silničního mostu. První polovina plavby je spíše seznámení s řekou. Obtížnost dosahuje stupně WWI. Náročnější úsek je až pod soutokem s říčkou Olešenkou u chaty Peklo. Řeka má vyšší spád a mnohé kaskády a přehr. zvyšují obtížnost až k WWI+. Tento úsek není rozhodně vhodný pro začínající vodáky, kteří nemají osvojené základy ovládání lodě. Plavbu ukončíme u pěšího mostu na konci údolí

před Novým Městem nad Metují. Ideální vodní stav je mezi 70 – 90 cm na vodočtu v Novém Městě nad Metují. V samotném městě jsou tři nepříjemné jezy, proto zde plavbu nedoporučujeme. Pekelský úsek měří necelých 10 km.

V Pekle řeka Metuje přibírá vodu z nenápadné říčky Olešanky. Půjďme-li proti proudu, zjistíme, že se jedná o krásnou bystřinu s pěknou vodou. Sjezd Olešanky je jen několik málo dní v roce. Vodočet musí ukazovat v Pekle alespoň 75 cm, což je zřídka kdy. Máme-li štěstí mohou zkušenější vodáci startovat u silničního mostu pod Novým Hrádkem nedaleko poutního místa Rokole. Říčka teče opravdu rychlým spádem. Nebezpečím jsou padlé stromy a nízké lávky. Obtížnost může stoupnout až k WWIII, což z ní činí jednu z nejtechničtějších řek

Kladského pomezí. Tento tok je opravdu pro zkušené. Vrátime se zpět na Metují. Pod Novým Městem nad Metují protéká posledních 15 kilometrů k soutoku s Labem v Jaroměři. Pod Krčínem u jezu se řeka rozděluje na dvě části. Ukazuje-li vodočet v Novém Městě alespoň 40 cm, můžeme plout dále v tzv. Nové řece. Až do Veselí k soutoku s Rozkožským potokem narazíme na několik menších či větších jezů a stupňů. Vždy je lépe přenést nebo prohlédnout. V osadě Veselice vpravo pod pilířovým mostem přitéká voda z VN Rozkoš.

Potok Rozkoš je umělým tokem, který odvádí vodu z VN Rozkoš. Vodácky je využitelný za minimálního odtoku 3 m³ z nádrže. Plavbu můžeme spojit se splutím dolní Metuje. Délka vodoteče je něco málo přes 3 kilometry. Plavbu zpestří tři stupně. Relativně nebezpečný stupeň je před Veselí pod mostem. Pod stupněm se tvoří válec, který může začínajícího vodáka překvapit.

Před stupněm nebo ihned za mostem je dobré plavbu po Rozkožském potoku ukončit. Před ústím protéká nebezpečným úzkým a nízkým pilířovým mostem. Poslední úsek Metuje z Veselí je pěkná plavba.

Na řece je několik stupňů. Nebezpečný je hned první stupeň pod Veselí. Ze silnice můžeme sledovat silné vývěšně. Dáváme pozor před každým stupněm. Vždy je lepší vystoupit a předem prohlédnout, popřípadě rozmístit záchranu. Plavba až do Jaroměře je pohodová a zabere nám zhruba 2 hodiny. Obtížnost max WWI, ale spíše ZWC. Za malého stavu vody (léto) můžeme využít při plavbě po Metují tzv. koryto „Staré řeky“. Jedná se o tři úseky nazývané též Mlýnský náhon. Limit pro splouvání je 20 cm na vodočtu v Novém Městě nad Metují.

První rameno odbočuje za obcí Krčín před jezem a znovu vtéká do Metuje u osady Dolso. Vyznačuje se stejně jako ostatní dvě ramena Staré řeky rychlým a v letních měsících zarostlým korytem, které překvapí i zkušené vodáky. Dalšími nástrahami jsou i náhony do mlýnů nebo pil. Přes prudké meandry nejsou vidět v dostatečném předstihu. Půjčovna lodí Metuje v Novém Městě nad Metují Vás v případě potřeby vybaví mapou řeky a popisem exponovaných míst. Druhé rameno opouští řeku za Dolskem a protéká kolem Slavětina nad Metují, přes Roztoky a Šestajovice se vrací do koryta Metuje.

Poslední rameno začíná před jezem za Šestajovicemi a úzkým korytem protéká přes obec Starý Ples, aby se pod Josefem znovu spojilo s Metují. Plavba po Staré řece není určena začátečníkům.

Kladským pomezím neprotéká pouze Metuje, ale i další významná a vodácky využívaná řeka Úpa.

Řeka Úpa

Úpa pramení v Krkonoších, protéká městy Peci pod Sněžkou, Trutnovem a na území Kladského pomezí přitéká před městem Úpíci.

Oblíbeným vodáckým terénem je plavba z obce Havlovice do Zliču u České Skalice. Řeka protéká hlubokým zalesněným údolím zvaném Babiččino. Plavbu můžeme zahájit pod jezem v Havlovicích pod mostem. Za několik stovek metrů musíme za zatáčkou vystoupit a přenést nevysoký jez, který tvoří silné vývěšně. Dále řeka protéká výše zmíněným údolím bez překážek. Jediný jez je ve Slatině nad Úpou u mlýna. Přeneseme po levé straně a pokračujeme údolím až podplujeme Červený a Bílý most pod Rýzmburkem. Za Bílým mostem řeka zpomalí kvůli Viktorčině splavu. Tento smrtelně nebezpečný jez nesjíždíme! Nejen, že je to zakázané, ale nechceme za Viktorou na onen svět. Jez tvoří silné vývěšně. Lodě (hlavně plastové kánoe) se špicí zaboří do vody a převrací se. Ze silného válce je obtížná záchrana. Nepodceňujeme! Řeka dále na svém toku obtéká soubor kulturních památek v Ratibořicích. Plavbu končíme u dalšího nebezpečného jezu u přívadce do VN Rozkoš. Jez rozhodně nesjíždíme! Opět silný válec a vývěšně.

Pro milovníky romantiky se přímo nabízí celoročně sjízdný dolní úsek Úpy. Začíná v České Skalici (lépe nastupovat u silničního mostu před Říkovem) a protéká úrodnou nivou do Jaroměře. Na tomto úseku je jeden jez u mlýna v Doubravici u České Skalice. Řeka teče liné a plavba je pohodová. Dáváme pozor na tři stupně, které mají silná vývěšně a mohou vodáky nepříjemně zaskočit. Nejlépe je přenést, stejně jako poslední jez u obce Rychnov.

Řeka Stěna

Poslední řekou, kterou si představíme v našem putování je vodácky nezmapovaná Stěna. Řeka pramení v sousedním Polsku jako Scinawka.

Protéká Broumovskou kotlinou a u obce Otovic naše území opouští a znovu protéká Polskem, aby se její vody setkaly v Klodzku s Nysou Klodzkou. Stěna není vodácky využívána, jedná se o tok, který potěší lovce řek a fajnšmekry, kteří vyhledávají nezmapované toky. Plavbu lze zahájit u Meziměstí pod silničním mostem k Ruprechticím. Bohužel k řece není žádný průvodce a ani autor článku řeku nesjížděl. Přesto pár postřehů ze břehu.

Jezy se nacházejí v Meziměstí, Hynčicích, Broumově a Otovicích. Řeka je má za průtoku 5 m³/s šířku od 2 – 8 metrů. Nebezpečím může být rychlé stoupání hladiny během přívalových dešťů nebo rychlého tání, kdy se může plavba stát nebezpečnou. Přesto bude limit pro plavbu z Hynčic do Otovic 4 – 5 m³/s, ideálně tak 6 – 7 m³/s a stav mezi 60 – 80 cm v Otovicích.

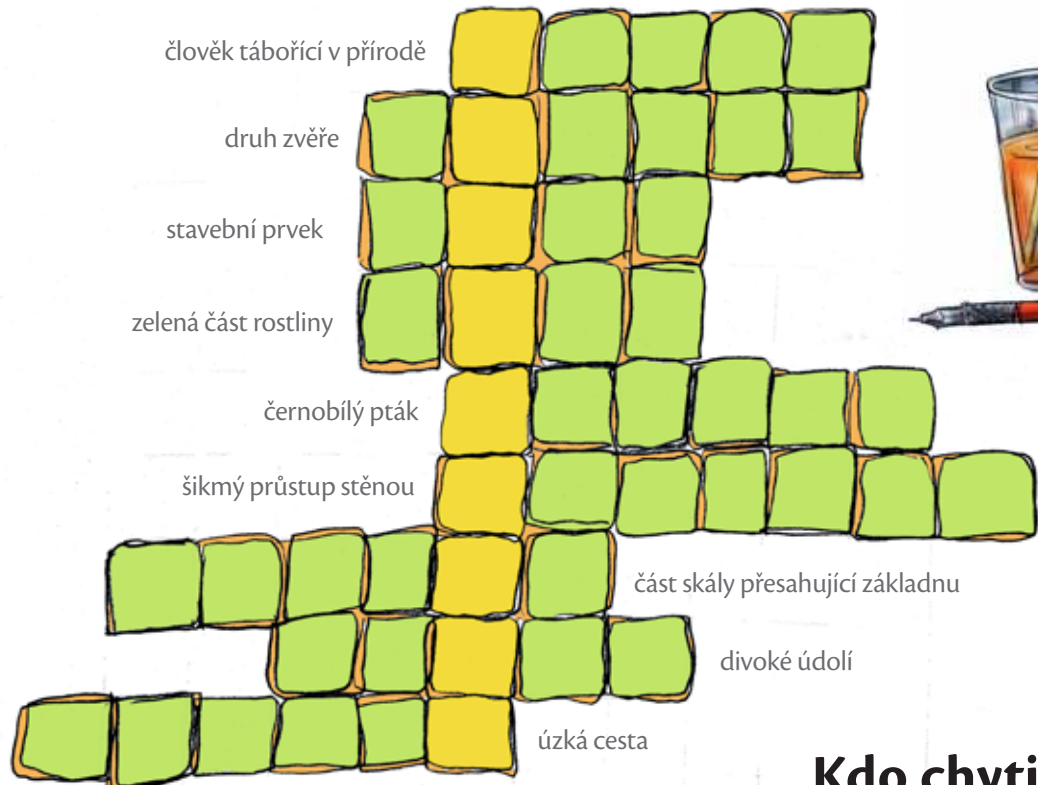
Upozornění: Vodácký sport je potenciálně nebezpečný a redakce nenese zodpovědnost za případné zdravotní a majetkové újmy během splouvání řek, které jsou představeny ve výše uvedeném článku „Kladské pomezí vodáckým rájem“.

Text: Daniel Denygr

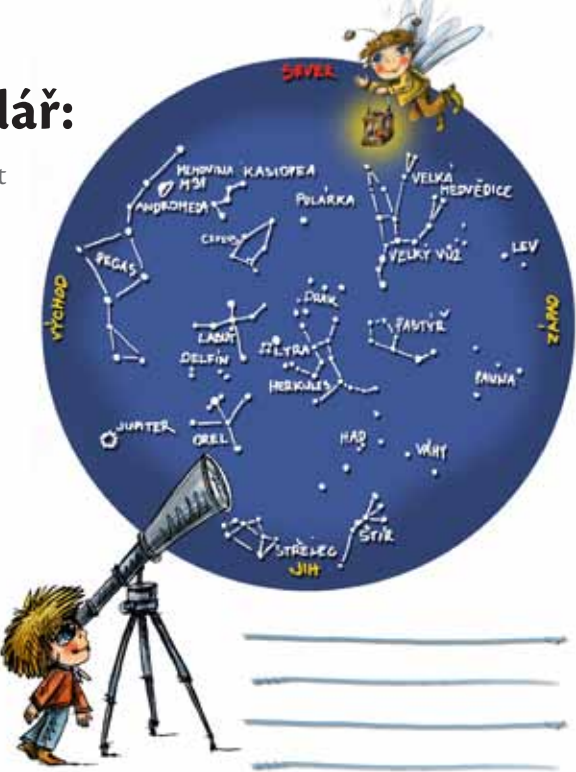
Najdi 10 rozdílů:

Hřebenovka:

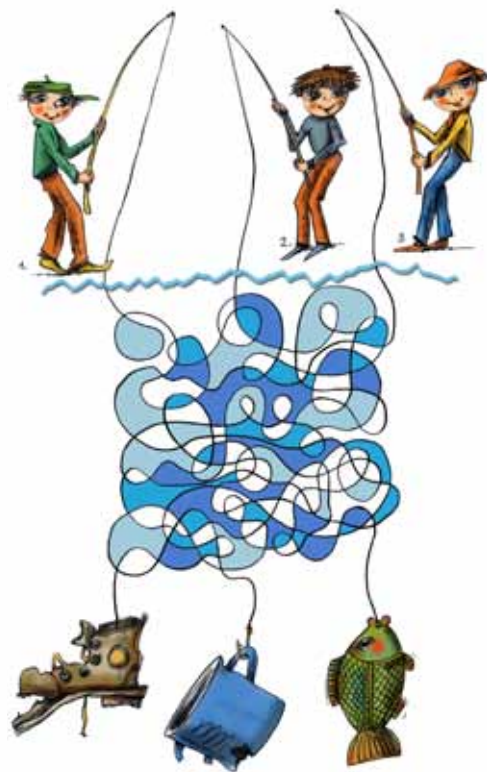

Kdo chytil rybu?

Pokus se najít některé z 28 zobrazených souhvězdí na noční obloze.

Napiš, které se ti podařilo objevit.

Zaspívejte si spolu:

Nadpis:

Vepiš do rámečku tři slova z toho, co vidíš kolem, a použij je v básničky.

Výběr kulturních, společenských a sportovních akcí v Kladském pomezí

Květen

1. 5. – 7. 8. 2011 každou neděli
Promenádní koncerty
Červený Kostelec, přírodní areál

1. – 7. 5. 2011
Náchodská Prima sezóna
Národní přehlídka studentské tvořivosti.
www.primasezona.cz

5. 5. 2011 / 19:00
28. hudební festival Smetanovské dny 2011
Nové Město n. Met., zámek
Festival profesionálních i neprofesionálních hudebních těles.
Městský klub, t: +420 491 470 358

5. – 29. 5. 2011
„**Rod olivětínským dětem**“
Broumov, Výstavní síň na Staré radnici
Výstava dětských prací. ZÁ Broumov Olivětín.
Město Broumov

6. 5. 2011
XAVIER BAUMAXA
Olivětín, Music club AMBRA
Město Broumov

7. 5. 2011 / 10:00
Májový jarmark
Teplice n. Met.
Jarmark s ukázkou řemesel, sokolnictví, s koncerty kapel a stánkovým prodejem.

7. 5. 2011
Slavnostní ohňostroj
Náchod
K ukončení Prima sezóny a výročí konce II. světové války.

do 8. 5. 2011
Karel Plicka – fotograf a etnograf
Nové Město n. Met., Městská galerie
Zázvorka, t: +420 491 470 334

13. – 15. 5. 2011 / **pá 10–20, so-ne 10–16**
Květiny a víno aneb Flóra a bakchus
Česká Skalice, Zámek Ratibořice
Slavnostní květinové dekorace z období 18. a 19. stol.
Správa NKP SZ Ratibořice
www.zamek-ratibořice.cz

13. – 14. 5. 2011
Studánecká Čapkiana
Malé Svatoňovice
prostory Muzea bratří Čapků, kulturního klubu obřadní síně, parku
24 hodinové čtení textů sourozenců Čapkových s řadou doprovodných programů.
Mgr. Jindra Hylmarová, t: +420 728 467 735
Eva Hylmarová, t: +420 724 025 847
www.malesvatonovice.cz

14. 5. 2011 / 9:30
Mistrovství ČR v mažoretkovém sportu
Rtyně v Podkrkonoší, náměstí Horníků a areál Na Rychtě
t: +420 602 619 663, www.rtyne.cz

14. 5. 2011
Pochod Václavice – Havlovice
Tradiční pochod.
J. Balcar, t: +420 777 005 790

14. 5. 2011 / 15:30
Rokytenské autíčko
Rokytník, sokolovna
2.ročník soutěže v ovládní autíček.
Kategorie: mladší děti, starší děti, muži, ženy.
Markéta Machová, t: +420 723 416 599
e: info@icnachod.cz

16. 5. 2011 / 19:00
„**Můj báječný rovod**“
Police n. Met., Kolárovo divadlo
Komedie, kterou irská autorka věnovala všem, kteří nikoli vlastní vinou zůstali sami.

20. – 22. 5. 2011
MČR – Národní finále v basketbalu mladších minižáků r. 1999,
Jaroměř, sportovní hala ASVAJ + další tělocvičny
Basketáči TJ Sokol Josefov, t: +420 733 791 489
www.basketaci.cz

20. 5. 2011 / 19:00
Koncert Jaroslava Svěčeného
Nové Město n. Met., zámek
Josef Marian Bartoň – Dobenin,
t: +420 491 470 159, +420 775 239 744

21. 5. 2011 / 9:00
Den s Primátorem
Náchod
Propagační akce náchodského pivovaru
PRIMÁTOR, a.s. s: +420 491 407 111
www.primator.cz

21. 5. 2011
Mistrovství ČR v akrobatickém rokenrolu
Náchod

21. 5. 2011
36. ročník Mezinárodního polického vandru
Police n. Met., fotbalové hřiště TJ Spartak
Turistický pochod s trasami 15 a 25 km, trasa každoročně obměňována.
Klub přátel turistiky, Petr Scholz,
t: +420 606 631 470, e: scholz.petr@tiscali.cz

21. 5. 2011
Česko – polský púlmaratón
Hronov
Závodí se podle platných pravidel atletiky.
Závod probíhá za plného silničního provozu.
MěÚ Kudowa Zdroj a MěÚ Hronov,
kontaktní osoba: p. Kymr, Velký Dřevíč 137,
t: +420 604 245 156, e: kymrmiroslav@seznam.cz

22. 5. 2011 / 14:00
Benefice pro Japonsko
Česká Skalice, Vila Čerych
Hravé odpoledne pro děti i dospělé. Koncert jedinečné českoskalické kapely JOISKA a odpoledne plné her, soutěží a tvoření.
Centrum rozvoje Česká Skalice
t: +420 491 451 116, www.centrumrozvoje.eu

23. 5. – 4. 6. 2011
Camerata nova Náchod
41. ročník festivalu.
www.primasezona.cz

25. – 29. 5. 2011
Letokruhy Josefova 2011, řezbářské sympozium
Jaroměř - Josefov, Bastion IV
Řemeslný trh na nádvoří; prohlídka opevnění, válečné prachárny a Galerie Petra Nováka z Jaroměře s průvodcem.
OS Společnost Retranchement No. XVIII
www.bastion4.cz

26. 5. 2011
Hronovský skřivánek
Hronov, v Sále Josefa Čapka
18. setkání pěveckých sborů mateřských škol náchodského regionu.
pí Kollertová, t: +420 491 483 314,
e: kis@mestohronov.cz, www.mestohronov.cz

27. - 29. 5. 2011
Motosraz na Brodáku 2011
Červený Kostelec, Rybník Brodský
XIII. Motosraz nadšenců a aktivních motoristů spojený se spanilou jízdou, hudebním doprovodem, zábavou a zakončením ohnivou show.
Motoklub Věčná jízda, e: vecna-jizda@seznam.cz
www.vecnajizda.cz

28. 5. 2011 / 15:00
Teplická rocková noc
Teplice n. Metuji
Festival rockových a metalových kapel.
TJ Slavoj a Město Teplice n. Met.,
t: + 420 724 950 155,
e: cervenyzbynek@tiscali.cz,
www.teplickarockovanoc.wcz.cz

28. 5. 2011
Den řemesel
Police n. Met.
Potkáte nejen hrnčíře, dráteníka nebo truhláře, ale také koláře, řezbáře, kováře či kameníka.
Uvidíte soustružníka na šlapacím soustruhu, výrobu březových košťát, vrtání dřevěného potrubí, také ševce, kování koní nebo střihání ovčí a postup zpracování surové vlny.
Občanské sdružení JULINKA

28. 5. 2011
Pevnost 2011
Josefov, autopark (Ravelin 13)
Městské kulturní středisko Jaroměř,
t: +420 491 812 806, www.divadlojaromer.cz

28. – 29. 5. 2011
Koletova Rtyně 2011
Rtyně v Podkrkonoší, sportovní hala
47. hudební festival.
t: +420 602 619 663
www.rtyne.cz

Červen

7. **hronovské hádě**, **Hronov**
Divadelní přehlídka nejmenších herců.
pí Kollertová, t: +420 491 483 314,
e: kis@mestohronov.cz, www.mestohronov.cz

4. 6. 2011
O cenu Rytíře Hrona
Náchod
8. ročník plaveckých závodů.

4. 6. 2011 / 14:00
Dětský den
Horní Adršpach, objekt bývalých kasáren
Plnění nejrůznějších úkolů na Pavlovskou horu.
www.adrspach.cz, www.skalyadrspach.cz

4. 6. 2011
Pochod Krvavé Čepelka
Malé Svatoňovice, start na nám. K. Čapka
Dálkový pochod KČT Malé Svatoňovice krajem bratří Čapků.
Jan Šafaří, t: +420 721 322 561

6. – 9. 6. 2011
Barunčina škola aneb Když chodila Božena Němcová do školy
Česká Skalice, Barunčina škola
Stylizované školní vyučování, včetně hodiny zpěvu, češtiny, ale i dětských letních her, tanců a písniček.
Muzeum Boženy Němcové,
www.muzeumbn.cz

6. - 12. 6. 2011
23. Oživení postav z Babičky
Boženy Němcové
Česká Skalice, Babiččino údolí
Na celý týden oživi Babiččino údolí. Setkáte se s kněžnou, komorníkem, krajánkem, mlynářem i babičkou s vnoučaty.
Státní zámek Ratibořice a Agentura Anny Řehákové, www.zamek-ratibořice.cz

10. – 11. 6. 2011
MetalGate Czech Death Fest Open Air 2011
Červený Kostelec, Autocamp Brodský
Během dvou dnů se na jednom podiu představí celkem 30 kapel.
Luboš Gorgan/Torharry
e: info@czechdeathfest.cz
www.czechdeathfest.cz

11. 6. 2011
Setkání v trávě
Jaroměř, Masarykovy sady
Tradiční rozloučení s kulturní sezónou.
Městské kulturní středisko Jaroměř,
t: +420 491 812 806, www.divadlojaromer.cz

11. 6. 2011
Úpění 2011
36. ročník plavení po řece Úpě na netradičních plavidlech.
www.upeni.cz

11. – 18. 6. 2011
Novoměstský hrnc smích
Nové Město n. Met., Kino 70
Přehlídka filmové komedie s pestrým doprovodným programem.
Městský klub, t: +420 491 470 358.

12. 6. 2011
Specialized Sudety Tour
Teplice n. Met.
7. ročník veřejného závodu silničních kol (trať 170 a 90 km).
Redpoint Teplice n. Met.,
t: +420 491 581 042,
e: redpoint@seznam.cz
www.redpointteam.cz

17. 6. 2011 / 19:00
Tichatschekovy hudební slavnosti
Teplice n. Met.
Koncert v rámci projektu Dvořákova festivalu, I etos vystoupí Saxofonové kvarteto Bohemia.
Město Teplice n. Met. a České doteky hudby
www.teplicenadmetuji.cz,
www.ceskedotekyhudby.cz

18. 6. 2011
Dřevíčská lávka
Velký Dřevíč, koupaliště
Zábavné odpoledne se spoustou soutěžních disciplín, včetně novinek, které se v letošním již 5. ročníku připravují.
Michal John, Martin Křička,
e: lavka@velkydrevic.cz,
www.velkydrevic.cz/lavka

18. 6. 2011
Obchodník s deštěm
Hronov, Jiráskovo divadlo
Divadelní hra Richarda Nashe v podání DŠ Jiráskova divadla Hronov.
pí Kollertová, t: +420 737 608 373,
e: kis@mestohronov.cz
www.mestohronov.cz

18. 6. 2011
20. Setkání Kostelců v Kostelci
Červený Kostelec
Jubilejní 20. setkání Kostelců ČR se uskuteční v největším Kostelci.
MKS Červený Kostelec,
www.cervenykostelec.cz

18. 6. 2011
Broumovská kytara
Broumov, dětské hřiště
Jubilejní 15. ročník festivalu rockových kapel.
www.broumovskakytara.cz, Pavel Fröde
t: +420 731 449 588

18. 6. 2011
Dálkový pochod Cestou Jakuba Haliny
Červený Kostelec – Sněžka
Tradiční dálkový pochod na pěších trasách 56,35, 22 a 14 km a cyklotrasách 100 a 60 km.
Klub českých turistů Červený Kostelec,
www.cervenykostelec.cz

18. 6. 2011 / 8:30 – 11:00
Po stopách loupežníka Lotranda
Malé Svatoňovice, náměstí
Akce pro děti na 8 km trati se soutěžemi v okolí „Sluje u Lotranda“ v Jestřebích horách.
KČT Úpice,
e: mirvorechovsky@volny.cz

18. 6.; 13. 8.; 10. 9. 2011 / 9:30 – 17:00
Trhy uměleckých řemesel
Nové Město n. Met., zámek
Josef Marian Bartoň – Dobenin
t: +420 491 470 159, +420 775 239 744.

18. 6. 2011 / 19:00
Koncert věnovaný polickému rodákovi Hanuši Wihanovi
Police n. Met., Kostel Nanebevzetí Panny Marie. Na programu budou Biblické písně Antonína Dvořáka.
Koncert se uskuteční v rámci 56. ročníku Dvořákova festivalu

24. – 26. 6. 2011
Broumovská pout'
Broumov, Mírové náměstí
Tradiční řemesla, šermíři, ohňová show, mažoretky, pohádka pro děti, taneční zábava a další.
Město Broumov, odd. kultury Broumov
t: +420 491 524 168, www.info.broumovsko.cz

25. 6. 2011
Finále MČR v mažoretkovém sportu – skupiny baton (hůlka)
Jaroměř, sportovní areál
DDM Klíč, Město Jaroměř,
t: +420 491 813 795, +420 777 298 189

25. 6. 2011
Komorní koncert Barocco Sempere Giovane
Broumov, Klášterní kostel sv. Vojtěcha
Město Broumov, www.info.broumovsko.cz

25. 6. 2011
3. Kostelecká struna
Červený Kostelec
Festival country a folkových kapel v místním přírodním areálu.
www.cervenykostelec.cz

Červenec

2. 7. 2011 / 13:00
Letecko – modelářský den
Česká Skalice, modelářské letiště v Zájezdě u Knapů
Setkání modelářů pořádá LMK Trifid.

2. 7. 2011
Memoriál Karla Zezuly
Malé Svatoňovice, fotbalové hřiště
Fotbalový turnaj.
Kamil David st., t: +420 603 867 365

2. 7., 9. 7., 16. 7., 23. 7., 30. 7.; 6. 8., 13. 8., 20. 8., 27. 8.; 3. 9. 2011 / 18:00
Za poklady Broumovska
6. ročník hudebního festivalu v kostelích na Broumovsku.
Agentura pro rozvoj Broumovska,
t: +420 491 521 283, www.broumovsko.cz;
http://zapoklady.broumovsko.cz

5. 7. 2011
Běh Kladským pomezím
Hronov
31. ročník závodu, který je zařazen do VC Východočeské oblasti v silničním běhu.
SK Hronov, p. Kymr Velký Dřevíč 137,
t: +420 604 245 156, e: kymrmiroslav@seznam.cz

5. – 6. 7. 2011
Memoriál Miroslava Sojky a Honzy Anderle
Malé Svatoňovice, areál tenisových kurtů
Tenisový turnaj čtyřher.
Karel Škoda, t: +420 602 356 454

8. – 10. 7. 2011
V. Charitativní tropická pout'
Česká Skalice, restaurace Tropical
www.tropical.cz

9. 7. 2011
Romfest 2011
Josefov, autopark (Ravelin 13)
OS Soužití

15. – 17. 7. 2011
Boj o pevnost
Josefov, tzv. Dolík
Klub vojenské historie, t: +420 724 733 223

16. 7. 2011
Josefovské slavnosti
Josefov, tzv. Dolík
Klub přátel Josefova, t: +420 777 008 248

16. – 17. 7. 2011
Hronovská pout'
Hronov, park A. Jiráska
Celé odpoledne budou moderovat A. Hanychová a Martin Hranáč. Je připravena autogramiáda účinkujících hostů. Večer rockový koncert, kapela Vařák – Kabát Revival, a ohňostroj v parku.
Roman Toušek, t: +420 491 483 367

16. 7. 2011
25. ročník Běhu na Hvězd
Police n. Met.
Trasa závodů: dětské a dorostenecké kategorie okruhy na náměstí a poblží, hlavní závod převážně terén, částečně asfaltové a kostkové silnice a cesty.

16. 7. 2011
3. ročník Polické plachty
Police n. Met., koupaliště
Zajímavý hosté a soutěže.

16. 7. 2011 / 9:00 – 16:00
Kramaření
Česká Skalice
ul. Boženy Němcové a Barunčina škola
Tradiční jarmark s doprovodným programem.
SVC Bájo, www.svcbajo.cz

23. 7. 2011
Benátská noc se skupinou Nanover
Červený Kostelec, přírodní areál
Tradiční benátská noc spojená se zábavou a koncertem skupiny.
www.cervenykostelec.cz

23. – 24. 7. 2011
Svatojakubská pout'
Úpice, náměstí

26. – 30. 7. 2011
Malé letní divadlení
Broumov, nádvoří Benediktinského kláštera
6. ročník přehlídky profesionálních i amatérských divadel.
Město Broumov, odd. kultury Broumov,
t: +420 491 524 168, www.info.broumovsko.cz

27. 7. 2011
Večerní prohlídky zámku
Nové Město n. Met., zámek
Netradičně osvětlené zámecké interiéry.
Vstup pouze na objednávku.
Josef Marian Bartoň – Dobenin,
t: +420 491 470 159, +420 775 239 744.

29. 7. – 5. 8. 2011
Akademické týdny
Nové Město n. Met.
Přednášky, koncerty, filmy a rekreace.
Akademické týdny, o. s.
t: +420 777 194 760

Srpen

5. – 13. 8. 2011
81. Jiráskův Hronov
Festival ochotnických divadelních souborů.
pí Kollertová, t: +420 491 483 314,
e: kis@mestohronov.cz, www.mestohronov.cz

6. 8. 2011
Vodnické slavnosti na Brodském
Červený Kostelec, Rybník Brodský
16. ročník již tradičních zábavných slavností.
www.campbrodsky.cz

6. 8. 2011
Nadglajzáci x Podglajzáci
Malé Svatoňovice, fotbalové hřiště
Již tradiční fotbalový zápas místních borců, bydlící nad kolejeji proti bydlícími pod kolejeji.
Kamil David ml., t: +420 608 885 379

6. – 7. 8. 2011
Vavřínecká pout'a Náchodský jarmark
Náchod

11. – 13. 8. 2011
Brutal Assault 2011
Josefov, autopark (Ravelin 13)
16. ročník open air festivalu.
Obscure Promotion
http://brutalassault.cz/cs/

12. a 13. 8. 2011 od 18:00 – 22:00
Salónní vlak ze Stuttgartu
aneb potíže s královnou
Česká Skalice, Státní zámek Ratibořice
Noční prohlídky zámku.
www.zamek-ratibořice.cz

13. 8. 2011
Nota 2011
Rtyně v Podkrkonoší, nádvoří staré Rychty
Festival folkové, bluegrassové a country hudby.
www.rtyne.cz, t: +420 602 619 663

13. 8. 2011
Den obce Malé Svatoňovice
Eva Hylmarová, t: +420 724 025 847,
www.malesvatonovice.cz

13. – 14. 8. 2011
Polická „Kvičerovská pout“
Police n. Met.
Výstavy obrazů, zvířectva, citrusů a subtropických rostlin, jarmark, přehlídka historických vozidel, ukázka řemeslných prací, koncerty, výtvarné dílny, taneční zábavy, poutové trhy.

13. – 21. 8. 2011
Hronovské orlíkovské přehánky
Hronov
10. ročník mezinárodní plachtařské soutěže historických kluzáků.
P. Jirásek, t: +420 607 560 957, e: lkvp@mybox.cz.

17. 8. – 21. 8. 2011
57. Ročník Mezinárodního folklorního festivalu Červený Kostelec
Jeden z nejvýznamnějších festivalů nejen v České republice, ale i v Evropě.
MKS Červený Kostelec
www.cervenykostelec.cz

21. 8. 2011
Velká cena Police nad Metují
hokejové hřiště
Veřejný závod horských kol v cross country v rámci MTB Pohár Broumovsko.
Petr Sulzbacher, t: +420 776 717 537,
e: pitrsbikes@seznam.cz

25. – 28. 8. 2011
Mezinárodní horolezecký filmový festival
Teplice n. Met.
Soutěže i přehlídka filmů zaměřených na horolezectví, sporty v přírodě a život v horách.
Město Teplice n. Met.
e: mhff@teplicenadmetuji.cz,
www.horolezeckyfestival.cz

26. 8. 2011
Den dobrých skutků
a Muž roku České a Slovenské republiky
Náchod

27. 8. 2011 / 14:00
Za poklady Broumovska
Horní Adršpach, kostel Povýšení svatého kříže
www.adrspach.cz, www.skalyadrspach.cz

27. 8. 2011
Pohár Jestřebích hor
Strážkovice, hasičské hřiště
Soutěž v požárním sportu.
Iva Dančová, t: +420 728 991 150

27. 8. 2011
Dětský den v Rokytníku
Rokytník, fotbalové hřiště
Tradiční zábava a soutěže pro děti, rozloučení s prázdninami.
Markéta Machová, t: +420 723 416 599
e: info@icnachod.cz

Září

2. – 4. 9. 2011
Regionální zahrádkářská výstava
Teplice n. Met.
Expozice s prodejem, bohatý doprovodný program.
ČZS Teplice n. Met., p. Groh,
t: + 420 603 541 225,
e: grohovi@tiscali.cz,
www.teplicenadmetuji.cz/zahradkari.htm

6. – 11. 9. 2011
Turnaj královny Elišky
Josefov, prostory u podzemních choděb
Klub přátel Josefova,
t: +420 777 008 248

7. 9. 2011 / 8:00 – 10:00
Cestami pošťáka Kolbaby
Úpice, nám. T. G. M.
10. ročník – putování s pohádkou k Maruše do Libňatova.
KČT Úpice, e: mirvorechovsky@volny.cz

9. – 11. 9. 2011
Jiřínkové slavnosti 2011
Česká Skalice
Tradiční výstava jirinek s doprovodným programem.
www.muzeumbn.cz; www.ceskaskalice.cz

9. – 11. 9. 2011 / **pá a so 9 – 17, ne 9 – 16**
Výstava železničních modelů
Česká Skalice, Klubovna zahrádkářů
Výstava modelových kolejišť, diorám s železniční a vojenskou tematikou.

10. 9. 2011 / 9:00
Novoměstská setkání
Nové Město n. Met., Husovo nám.
V rámci Dnů evropského kulturního dědictví zpřístupnění vybraných památek, historický průvod, bohatý kulturní program.
Městské muzeum Nové Město nad Metují,
t: +420 491 472 119

10. – 11. 9. 2

CHKO Broumovsko

Vyraďte s námi dnes z Kladského pomezí ještě trochu dál na severovýchod. Pokud nám bude jen trochu přát počasí, uvidíme siluety strmě vystupujících hor s plochým temenem, které jsou nezaměnitelným znakem Chráněné krajinné oblasti Broumovsko nebo vrcholků sousedního polského národního parku Góry Stołowe.

Kraj plný prolínání. Kraj spojující a rozdělující. Kraj na pomezí horstev, kultur, krajin a srdcí. Broumovsko je jednou z 25 chráněných krajinných oblastí České republiky. Zdejší krajina, pod kterou v hloubce Polické křídové pánve proudí nejčistší voda, je malebná i plná kontrastů, zabydlená a obhospodařovaná.

Pomezí Krkonoš, Orlických hor a Kladska má pohnutou historii geologickou i historii zdejších lidských pokolení. Dnes je krajem říček a lánových vesnic mezi ostrovy skalnaté divočiny. Zdejší církevní i lidové stavby jsou v architektuře pojmem. Proslulé druhohorní pískovce Broumovska jsou ohraňovány svědky prvohorních časů: Na severu strmými vyvýšenými kužely Javořích hor a na jihozápadě hřbetem hor Jestřebích, skrývajícím prokřemenělá dřeva permských Araukaritů a černé uhlí. Nejcejnější příroda je na Broumovsku chráněna ve dvou rozlehлých národních přírodních rezervacích (NPR) a jedné národní přírodní památce (NPP).

NPR Adršpaško-teplické skály patří se svými 17 km² k největším skalním městům ve střední Evropě. Spolu s NPR Broumovské stěny a NPP Polické stěny jsou výjimečné svým reliéfem a klimatem, umožňujícím existenci unikátní květeny a zvířeny. Vrcholová čast stolové hory Ostaš a mimořádné členitá Křížová cesta u Adršpachu byly vyhlášeny už v roce 1956 přírodními rezervacemi. Menší skalní území Borek a Kočíci skály jsou přírodní památky, stejně jako místa s unikátní živé přírody: Safránová stráž u Suchého Dolu nebo staré bučiny přírodní

rezervace Farní stráž u Machova. Zalesněný vrch Rač u Janovic je připravovanou přírodní rezervací. Stárkovské bučiny, Řešínsy, Kozínek nebo Metuje a Dřevíč jsou evropsky významnými lokalitami. Nejen pískovcové skály, ale i řada dalších geologických zajímavostí jsou svědky dávné minulosti. Pískovcové sloupky u České Metuje a Mořská transgrese jsou přírodními památkami.

CHKO Broumovsko byla zřízena v roce 1991 vyhláškou Ministerstva životního prostředí č. 157 na ploše 410 km². Její severní a východní hranici tvoří státní hranice s Polskou republikou. Vnitrostátní hranice vede od Žďárek přes Hronov a Zbečnik k Hornímu Kostelci a dále po Panské cestě Jestřebími horami přes Odolov pod Zaltman, odkud pokračuje kolem Radvanic až ke státní hranici u Chvalče. Jejím posláním je zachovat Broumovsko takové, aby bylo příjemné zde pobývat. K tomu přispívá Správa CHKO financováním krajinotvorných opatření, ale i regulací záměrů, které by mohly snížit pestrost a celkovou hodnotu zdejší krajiny.

Jako první inspiraci pro setkávání s Broumovskem připojujeme čtyři tipy pro Vaše cesty krajinou krásnou ve všech ročních obdobích:

Obtiskněme hned s postupující zimou naše podrážky do blávitých cest Broumovska. Jaro je nejvonnější v lukách nad Machovem, kde květy vzácných orchidejí prozrazují jedinečnost zdejších strání a kvalitu péče o ně. Na lokalitě Řešínsy nás v květnu okouzlí množství kvetoucích upolínlí nebo chomáčky suchopýrů vyrůstajících z rašeliny.

V letním parnu poskytnou skalní města příjemné ochlazení. Vnímejme říši skal jako domov mnohých ohrožených tvorů a vstupujeme do ní jako do svatyně, v níž jsou uloženy živé i neživé poklady. Místa, kam lidé vnášejí částečky okolního světa, ztrácejí krásu

panenské přírody, ale také jedinečný chemismus vody nebo pudy. Proto není možné koupání v Adršpašské pískovně. I ve žhnoucí den nás přivítá na hřebeni Broumovských stěn vánek. Jejich hřeben vystupuje náhle až třisetmetrovým převýšením z Broumovské kotliny. Nechejme na zdejších četných vyhlídkách promluvit krajinu Broumovské zemíčky, uzavřené od severu mohutnými kužely sopek Javořích hor. Všimněme si lánových obcí, obroubených šperky barokní doby.

Vjedme do podzimní mozaiky na kole po „naucných cyklostezkách“. Značené trasy jsou doprovázeny tabulemi s informacemi o průběhu trasy, o přírodě, krajině a lidech v ní. Zdatným sportovcům jsou určeny modře značené stezky č. 4001 (okruh vyhlídková cesta) a 4002 vedoucí částečně terény Broumovských stěn. Po klidnějších silničkách, zato až do Polska vede méně náročná červená trasa č. 4000 „Okruh Stěny“. Slézt ze sedla můžeme v chrámech starých bučin ve Farní stráni nad Machovem nebo na vrchu Rač u Janovic. Zvidavou mysl zjitří představy žilvlů, které vysochaly Pískovcové

sloupky u České Metuje nebo mořského příboje, který překryl usazeniny dávné řeky na Mořské transgresi u Verněřovic.

Zimní výprava na tratích pro běžkaře, jejichž přípravu Správa CHKO koordinuje, přinese návštěvníkovi jiskřivý zážitek. V tomto období naplo promlouvá jedinečná morfologie a nejvýraznější jsou přítomny síly formující krajinu skal, kuželů a kuest. Život, jindy tak silně přítomný v lukách, lesích, ale i na nehostinných skalách je upozaděn. Přesto by poutník neměl ztrácet pokoru před ním: Ztráta energie, kterou utrpí zvířata vyplašená neukázněnými návštěvníky je v zimě mnohem fatálnější. Právě od února probíhají svaatební lety rytíře skal – sokola stěhovavého. Ponechejme jemu i ostatním skalním tvorům skály jako tiché zimní království.

Ať už budete Broumovsko poznávat jako čtenáři, jezdci nebo poutníci, přejeme Vám daleký výhled ve všech ročních dobách!

Text: Petr Köppl

Naučná stezka Josefa Vavrouška

Adršpaško-teplické skály, místo plné skalních labyrintů, věží, kaňonů, lesů, vzácné fauny a flóry jsou územím s jedinečnou přírodní hodnotou. Tato hodnota byla rozpoznána již v roce 1933, kdy byly skály vyhlášeny Národním přírodním rezervací s rozlohou 1772 ha.

V Teplických skalách, na šestikilometrovém turistickém okruhu, byl v roce 1999 slavnostně otevřena naučná stezka, která je věnována památce bývalého ekologa, horolezce a ministra životního prostředí Josefa Vavrouška, a která by měla napomoci ke zlepšení informovanosti návštěvníků o přírodě Teplických skal. Vlastní instalaci panelů předcházela rok trvající práce zaměstnanců a spolupracovníků Správy CHKO Broumovsko, kteří vytvářeli texty a grafickou podobu stezky.

Díky těmto snahám mohlo vzniknout 15 naučných tabulí s informacemi o živé i neživé přírodě, o historii objevování skal, turistice a horolezectví. V roce 2009 bylo původních 15 tabulí doplněno jednou další, která podrobněji informuje o jeskynním systému Poseidon - nejdelším evropském systému podzemních prostor v pískovcích. Každá tabule je doplněna obrazovým materiálem a citátem o přírodě z úst některé významné osobnosti.

První tabule, které si návštěvník může prohlédnout ještě před vstupem do skal, informují o přírodě, geografii a geologickém vývoji Adršpaško-teplických skal a o historii Teplicka i celého Broumovska. Hned za vstupní branou je umístěn panel o již zmiňovaném jeskynním systému Poseidon a jen o několik metrů dále je panel o Josefu Vavrouškově, o jeho životě, práci a jeho snahách o trvale udržitelný rozvoj. Následující panel se nachází na místě zvaném Ozvěna a jsou na něm uvedeny informace o CHKO Broumovsko a o ochraně krajiny a přírody v CHKO. O teplické pseudokrasové jeskyni a o kořenových krápnících se návštěvník může dočíst pod zříceninou hradu

Text: Klára Borůvková

NORDIC WALKING

Co je to vlastně Nordic Walking? Tomuto druhu sportovní aktivity se také říká severská chůze. Je to kondiční pohybová aktivita, která má všestranný vliv na člověka a hlavně velmi pozitivní vliv na jeho zdraví. K provozování Nordic Walkingu potřebujete pohodlnou a kvalitní sportovní obuv, teleskopické, nebo pevné hůlky a pohodlné sportovní oblečení umožňující plynulý pohyb.

Nordic Walking především podporuje správné držení těla, celkové zpevnění a posílení svalů rukou, ramen, zad a břicha. Zapojuje do pohybu 90 % svalů v těle. Nordic Walking je velice příjemný druh pohybu, který může vykonávat každý – začátečník či výkonnostní sportovec, mladý člověk, či člověk v pokročilém věku.

V roce 2010 město Police nad Metují získalo finanční prostředky z Fondu mikroprojektů na vydání propagačního materiálu Nordic Walking v okolí Police nad Metují. Jedná se o sadu s 12 trasami, mapou a instrukcí N.V. Materiál je k dostání v Informačním centru v Pellyho domech v česko-polské jazykové mutaci.

Všechny trasy začínají u pramene Julinka na Masarykově náměstí v Polici nad Metují. Na tomto místě je rovněž umístěna informační tabule s přehledem jednotlivých tras pro začátečníky i pokročilé. Kratší lehké trasy pro začátečníky měří 4 až 12 kilometrů. Delší středně těžké trasy pro pokročilé měří 13 až 23 kilometrů.

Text: Radka Vlachová

Vítejte „U NÁS“, v Hronově, rodném městě Aloise Jiráska

Vážení turisté, návštěvníci turistického regionu Kladské pomezí. Nacházíte se v centru města Hronova a nevíte, kam zajít, co zajímavého zhlédnout, abyste nic podstatného nevynechali? Poradíme vám.

Přijměte naše pozvání k vlastivědné procházce po památkách a místních zajímavostech. Pomocníky vám budou uštětný průvodce a příložená mapka, které získáte v blízkém informačním centru. Každé z pozoruhodných míst je vyznačeno v mapce a na trase přímo v místě opatřeno informační cedulkou s popisem ve třech jazycích (Čj, Pj, Aj).

Trasa vede podle čísel informačních panelů. První z panelů je umístěn na dvoře ZŠ Hronov i s orientační mapou města. Další potom na náměstí Čs. armády, uličkou k mostu přes řeku Metují, Jiráskovu ulici až k úpatí Jírový hory. Dále trasa míjí Knahlův domek, park i s rodným domkem A. Jiráska, mlýn Papírny a Husův

Tip na výlet Nordic Walking

TRASA PSTRŽNA (23,1 km)

Pro milovníky dlouhých vycházek rozmanitou krajinou s pestrými výhledy je připravena celodenní nejdelší trasa jižním směrem od Police nad Metují, doplněná možností rybolovu a prohlídky skanzenu v obci Pstrážna v Polsku. Trasa vede částečně po území Polské republiky, je nutné mít s sebou platný doklad totožnosti (občanský průkaz nebo pas).

Trasa:
Polické náměstí - po červené TZ přes Radešov do Bezděkova nad Metují - po cyklotrase 4152 na křižovatku pod Vysokou Srbskou - Vysoká Srbská (možnost občerstvení) - po červené TZ osada Sedmákovice - Závrcy - po modré TZ přes státní hranici do Polska – občerstvení s rybolovem v obci Pstrážna (možnost občerstvení) - skanzen lidové architektury - po modré TZ Machovské Končiny, přes státní hranici zpět – vlevo polní cestou po červené TZ do Machova - vlevo po asfaltce směr Nizká Srbská - za mostem vpravo údolím kolem kravína na začátek obce Bělý - na konci obce Bělý vlevo cyklostezkou 4150 směr Suchý Důl k Barešově kříži - vlevo po asfaltce na Pohoř - Ledhujská ulice - Tomkova ulice - Polické náměstí.

Zajímavosti na trase:
Výhled na Ostaš, obecní studny (Haltýře), barokní kostel sv. Prokopa, lidové stavby v obci Bezděkov nad Metují, výhledy na Bor a Hejšovinu, lidové stavby a kaplička v obci Vysoká Srbská, osada Sedmákovice, Závrcy, skanzen lidové architektury v obci Pstrážna, výhledy na Krkonoše, Machov, lidové stavby v obci Bělý, výhled na Broumovské stěny, Polickou kotlinu.

Z Polického náměstí vyjdeme po červené turistické značce ulicí U Opatrovny a následně vpravo Nádražní ulicí. Odbočíme vlevo a Radešovskou ulicí stoupáme po asfaltové silnici do Radešova. Projdeme obcí a pokračujeme dále po červené turistické značce (cesta Aloise Jiráska, též cyklotrasa 4152) po polní cestě kolem bývalé skládky až do Bezděkova nad Metují. Zajímavosti jsou obecní studny - Haltýře, které nalezneme pár kroků vlevo od hlavní cesty vedle občerstvení. Kolem Haltýřů se vrátíme zpět na asfaltovou cestu. Mineme rybník a na státní silnici odbočíme vpravo a před pohostinstvím U Vojtěchů

Text: Milan Zitzka

Půjčovny holí na Nordic Walking:

Informační centrum Police nad Metují
Masarykovo nám. 75, Police nad Met. 549 54
t: +420 491 421 501,
e: info@centrum@policko.cz
www.policko.cz

Informační centrum Teplice nad Metují
Horní 13, Teplice nad Metují 549 57
t: +420 491 581 197,
e: info@teplickeskalys.com
www.teplickeskalys.com

Regionální informační centrum Česká Skalice
Třída T. G. M 33, Česká Skalice 552 03
t: +420 491 453 870, e: info@centrum@ceskaskalice.cz
www.ceskaskalice.cz, www.centrumrozvoje.eu

Informační centrum Úpice
Dr. A. Hejny 133, Úpice 542 32
t: +420 733 739 824, e: info@cupice.cz
www.upice.cz, www.jestrebihory.net

Informační centrum Nové Město nad Metují
Na Zadomí 1226, Nové Město n. Met. 549 01
t: +420 491 472 119, e: info@mzeum-nmmn.cz
www.novemestonm.cz

Text: Dita Poláková

Muzeum Boženy Němcové

Českoskalické Městské muzeum bylo údajně za-
loženo roku 1902, zápisy v městské kronice však
dávají tušit, že o jeho vzniku se jednalo už na
konci 19. století.

Shromažďovalo a uchovávalo převážně místní památky:
zbraně zanechané vojáky po bitvách zde proběhnuvších,
městské a osobní archiválie, národopisné sbírky vážící
se k lokalitě Českoskalicka, doklady archeologické a jiné
vlastivědné sbírky.

Po zakoupení pozůstalosti Boženy Němcové od její dce-
ry Bohdany v roce 1919 se zájem muzea soustředil
více na osobnost a dílo velké krajanek. Dne 24. 5. 1931
bylo ve staré radnici na náměstí slavnostně otevřeno
první české literární muzeum – Muzeum Boženy
Němcové. U příležitosti 100. výročí spisovatelčina úmrtí
v roce 1962 byla pod záštitou ministerstva školství a kul-
tury a světové kulturní organizace UNESCO provedena
rozsáhlá rekonstrukce historického Steidlerova hostince
U Bílého lva v Malé Skalici, dějiště obrozeneckých
jiřínkových slavností, a do jeho místnosti a sálů

Text: Milan Horák

Město hodinek

Výroba hodinek a hodin značky Prim v Novém
Městě nad Metují má dlouholetou tradici. V dub-
nu 2008 byla slavnostně otevřena hodinářská
expozice v Městském muzeu v Novém Městě nad
Metují, která mapuje historii výroby českosloven-
ských hodinek a hodin.

Autorem expozice a majitelem všech exponátů je mistr
sběratel Libor Hovorka, který se sbíráním českosloven-
ských hodinek, budíků a hodin zabývá již více jak 20
let. Za tu dobu se mu podařilo nashromáždit poměrně
velkou sbírku, ale vše měl uloženo pouze doma v krabi-
cích, proto se rozhodl část sbírky představit veřejnosti
a přispět tak ke zvýšení turistické atraktivity Nového
Města nad Metují. Na jaře roku 2008 oslovil s touto
myšlenkou vedení města a to záměr podpořilo. Vhodné
prostory se našly v následujících měsících vybudována
nová hodinářská expozice.

přemístěno muzeum s literárním archivem a knihovnou
a vybudována moderní expozice. Od září roku 1970 stojí
v Jiřínkovém parku před muzeem bronzová plastika se-
dmnáctileté Barunky Panklové-Němcové, připomínající
její účast na prvním Jiřínkovém plesu roku 1837. Autor-
kou plastiky je akad. sochařka Marie Uchytlová-Kučová.
Postavení pomníku umožnila veřejná sbírka.

Součástí muzea je i stará roubená škola – Barunčina
škola, která byla otevřena pro veřejnost rovněž
v roce 1962. Počátkem osmdesátých let 20. století byla
v jejím areálu navíc otevřena expozice dějin válek, přede-
vším bitvy v České Skalici, kterou mezi sebou
v roce 1866 svedla rakouská a pruská vojska. Hlavním ex-
pozičním tématem je však školství 19. století: v roubené
budově je instalována školní třída v podobě, jak ji zob-
razila spisovatelka ve své krátké próze Pan učitel, která
v sobě nese jak vzpomínku na školní léta zde strávená
(1826–1833), tak obraz učitele, jak si jej představovala
v soudobé škole.

Muzeum textilu v České Skalici

Muzeum textilu v České Skalici je jediným
muzeem v České republice specializovaným
na historii textilní výroby. Jeho sbírku tvoří
jedinečný soubor dokladů vývoje textilnictví,
především textilního tisku, a to z České
republiky i ze zahraničí. V současné době
se pracovníci muzea snaží dokumentovat
zejména bohatou minulost textilního
průmyslu severovýchodních Čech.

V letošním roce si Muzeum textilu připomíná 75 let
existence. Bylo založeno v roce 1936 ve Dvoře Králové
nad Labem Mariem Stadlerem, ředitelem kreslírny
textilní firmy Josef Sochor. V letech 1953 – 1962 bylo
pobočkou pražského Umělecko–průmyslového muzea,
v letech 1963 – 2007 zařízením královédvorského
textilního podniku Tiba, od roku 2008 je opět pobočkou
Umělecko–průmyslového muzea.

Muzejní sbírku tvoří zejména textilie potiské různé
druhy tisku, pracovní nástroje, nářadí, náčiní... dokumen-
tující vývoj zpracovávání textilních surovin, přádelnictví,
tkalcovství, barvivství, textilního tisku... K vzácným
položkám sbírky patří např. fragmenty koptských textilií,
tkaniny domorodých obyvatel Senegalu a Súdánu. Její
významnou součástí jsou doklady ke spolupráci výtvar-
ných umělců s textilní výrobou. Hodnotným sbírkovým
oddílem je obsáhlý konvolut vzorníků - svazků s uká-
zkami výrobků našich i zahraničních tiskáren a tkalcoven
(nejstarší, z roku 1828, dokumentuje produkci tiskárny
v Praze na Smíchově).

Na počátku 80. let byla sbírka převezena ze Dvora Krá-
lové nad Labem do České Skalice a v roce 1990 byla ve-
řejnosti zpřístupněna v části maloskalického památkové
chráněného areálu muzejní expozice. Veřejnost se může
se sbírkovými předměty seznámit nejenom prostřednictvím
expozice, ale i na tematických výstavách. Muzeum
textilu uspořádalo v uplynulých letech, ve spolupráci
s Muzeem Boženy Němcové, pět ročníků Biennale
ateliérů textilní tvorby. Poslání biennale je představovat
výsledky textilní a oděvní tvorby vysokoškolských z České
republiky a ze zahraničí a naznačovat směr, jímž se ubírá
moderní textilní výtvarnictví. Dosavadní ročníky byly
věnovány pracím studentů ateliérů Vysoké školy umě-
leckoprůmyslové v Praze, univerzit v Hradci

Králové, Liberci a v Ústí nad Labem a 2x výsledkům
tvorby posluchačů Vysoké školy výtvarných umění
v Bratislavě. Od 12. května do 19. června letošního roku
bude patřit českoskalická muzejní výstavní síň pracím
studentů ateliérů designu oděvu a obuvi Univerzity
Tomáše Bati ve Zlíně.

Od roku 2003 pořádají českoskalická muzea každoročně
úspěšný interaktivní program „Textilní řemesla aneb Jak
krtek ke kalhotkám přišel“.

Text: Vlastimil Havlík

Muzeum textilu spolupracuje s rozhlasem a televizí.
Vznikl v něm například jeden z pořadů Kamery na
cestách, v letošním roce v muzeu natáčeli pracovníci
vzroclské televize pro další z dílů pořadu Hranice doko-
řán – Rozmówki polsko–czeskie.

Omluva

Omlouváme se panu Bohumilu Sýkorovi, že jsme
jej nedopatřením neuvedli jako autora článku
„Historie slézání pískovcových skal na náchodském
okrese“, který byl uveřejněn v zimním turistickém
novinách Kladského pomezí na str. 15.

Redakce

Připravujeme zimní vydání

Turistické noviny budou mít opět i zimní po-
dobu. Vydou v říjnu 2011 a naleznete v nich po-
trebné informace k nadcházející sezóně
v Kladském pomezí. Zimní vydání turistických
novin bude k dispozici ve všech informačních
centrech Kladského pomezí a na dalších
vybraných místech. Již nyní se můžete těšit
na pestrou nabídku kulturního, sportovního i
relaxačního vyžití v pohádkově krásném Kladském
pomezí.

Redakce

MUZEA A GALERIE	
REGIONÁLNÍ MUZEUM NÁCHOD Stálá expozice dějin Náchoda a okolí umístěná v historickém domě postaveném po požáru města v roce 1663. I. – XII. út–ne 9–12, 13–17 t: +420 491 433 722 http://rmn.wz.cz	t: +420 491 452 933 www.upm.cz
MĚSTSKÉ MUZEUM – WENKEŮV DŮM, JAROMĚŘ Bývalý obchodní dům byl postaven v letech 1910–1911 podle projektu J. Gočára. Stálá expozice J. Šímy, O. Španiela a J. Wagnera. IV. – XII. út–pá 9–17, so, ne, svátky 13–17 t: +420 491 812 731 www.muzeumjaromer.wz.cz	
GALERIE VÝTVARNÉHO UMĚNÍ NÁCHOD Umístěná v areálu zámku v budově bývalé zámecké jízárny. Uvnitř stálá výstava ruského malířství 19. stol. a putovní výstavy. Stálá výstava ruského malířství 4. 3. – 6. 11. 2011. I. – XII. út–ne 9–12, 13–17 t: +420 491 423 245 www.gvun.cz	
EXOTÁRIUM, DDM DĚČKO, NÁCHOD Expozice pláží – hadí, ještěřky, želvy, opice. každou neděli 13–16 t: +420 608 848 133 www.sweb.cz/exotarium	
MUZEUM BROUMOVSKA, BROUMOV Je zde umístěn vynikající soubor uměleckých před- mětů gotiky, renesance a baroka s ukázkami zbraní, betlémů, střeleckých terčů, broumovského selského kroje, lidové a měšťanské kultury 19. století apod. V. – IX. út–ne 8–12, 13–17 t: +420 491 522 185 http://muzeum.broumovsko.cz	
MUZEUM BOŽENY NĚMCOVÉ + BARUNČINA ŠKOLA, ČESKÁ SKALICE Expozice o životě a díle Boženy Němcové, expozice věnovaná dějinám České Skalice a prusko-rakouské válce z roku 1866. V. – VI. út–ne 8–17 VII. – VIII. po–ne 9–17 IX. út–ne 9–16 X. – IV. po–pá 8–15 – jen muzeum t: +420 491 451 285 www.muzeumbn.cz	
UPM - MUZEUM TEXTILU, ČESKÁ SKALICE Historie a vývoj rukodělní i průmyslové textilní výroby, tradice bavlnářství a historie textilních tiskáren ve východních Čechách. V. – VI. út–ne 8–17 VII. – VIII. po–ne 9–17 IX. út–ne 9–16 X. – IV. po–pá 8–15	
1. VOJENSKO-HISTORICKÉ MUZEUM P. FROSTA, JOSEFOV Expozice představuje historii rakousko-uherské armády 2. poloviny 19. století, zachycuje události 1. a 2. světové války po současnost IV. X. so–ne 9–16 V. – IX. út–ne 9–17 t: +420 491 815 748, +420 491 812 731 www.pevnostjosefov.cz	
MOTOGALERIE V KOUTĚ, ŠESTAJOVICE Stálá výstava českých silničních i sportovních motocyklů. Nová expozice „Panenky a kočárky našich babiček“. III. – X. so, ne, svátky 10–18 Po předchozí domluvě kdykoliv. t: +420 774 903 530 www.motogalerievkoute.wz.cz	
MĚSTSKÉ MUZEUM A GALERIE J. W. MEZEROVÉ, ÚPICE Tematické výstavy a stálé expozice: obrazy J. W. Mezerové, rodina Čapková, národopis, Vizmburk, sbírka zbraní. I. – V. + IX. – XII. út–pá 10–12, 13–16, svátky a ne 13–16 VI. – VIII. út–ne 10–12, 13–17 t: +420 499 882 143, +420 603 370 572 www.upice.cz	
MĚSTSKÉ MUZEUM RTYNĚ V PODKRKONOŠÍ 3 expozice – etnografie mapující život obyvatel Rtně, selské bouře 1775 a hornictví – největší expozice podkr- konoského hornictví v regionu, dokumentuje těžbu rud a uhlí v Jestřebích horách od roku 1590 do roku 1990. Dále možnost prohlídky dřevěné zvonice z roku 1592. V. – X. út–ne 9–12, 13–16 prohlídka zvonice pouze do 15:30 t: +420 491 614 218, +420 602 123 990 www.rtyne.cz	
MUZEUM BRATŘÍ ČAPKŮ, MALÉ SVATOŇOVICE 2 expozice – Karel Čapek a Josef Čapek. V. – X. út–pá 8–12 a 13–16, so–ne 8–12 hod a 13–17 t: +420 499 886 259, +420 499 886 341 www.malesvatonovice.cz	
MUZEUM HISTORICKÉ HASIČSKÉ TECHNIKY MALÉ SVATOŇOVICE V. – IX. so, ne, svátky 9–12, 13–16, další dny po dohodě t: +420 606 605 524, +420 606 879 589 www.hasici-vs.wz.cz	
ZEMĚDĚLSKÉ MUZEUM, RADEČ Expozice historické zemědělské techniky a řemesel regionu Jestřebích hor. Individuálně po dohodě t: +420 776 780 414 www.chalupeni.cz	
MĚSTSKÉ MUZEUM NOVÉ MĚSTO N. MET. Barokní lékárna z Kláštera Milosrdných bratří, vyvězavány betlém, expozice hodinek, exponáty z historie města, přírodovědná expozice. V. – XI. út–ne 9–12:30, 13–17 t: +420 491 472 119, www.novemestonn.cz	
MĚSTSKÁ GALERIE ZÁVORKA, NOVÉ MĚSTO N. MET. Ve sklepních prostorách je lapidárium, stálá expo- zice novoměstských výtvarníků, vyhlídka z věže. V přízemí je nově otevřená malá prodejní galerie uměleckých předmětů. V. – XI. út–ne 9–12:30, 13–17 t: +420 491 470 334, www.novemestonn.cz	
MUZEUM STAVEBNICE MERKUR POLICE N. MET. Ocelové město, nejstarší stavebnice z roku 1920, velké kolejiště Merkur o měřítku 1:45 a celá řada exponátů. IV. – VI. út–ne 9–12, 13–17 VII. – VIII. po–ne 9–17 IX. – XII. út–ne 9–12, 13–17 t: +420 491 541 262, www.merkurpolice.cz	
MUZEUM MĚSTA POLICE N. MET. Umístěno v prostorách benediktinského kláštera, expozice dějin města. V. pá, so, ne 9–12, 13–16 VI. – IX. út–ne 9–12, 13–16:30 t: +420 491 423 248 http://rmn.wz.cz/police/police-muzeum.html	
DĚDOV – TEPLICE NAD METUJÍ Výstava ukázek ze života na malé vsi instalovaná v budově bývalé školy. po telefonické domluvě po celý rok t: +420 736 763 031	
MUZEUM ALOISE JIRÁSKA, HRONOV Založeno v r. 1908, expozice připomíná významné Hronovské rodáky a jejich tvorbu a historii místního ochotnického divadla. t: +420 491 423 248	
MĚSTSKÁ VÝSTAVNÍ SÍŇ, ČERVENÝ KOSTELEČ Tematické výstavy a stálé expozice. V. – IX. út–ne 9–12, 13–17 X. so–ne 9–12, 13–16:30 t: +420 491465919, e. mkscsk@mkscck.cz	
Text: Radek Teichman	

„Šestašedesátá“ – proč neměli Rakušané rádi Prusy?

Prusko-rakouské válce roku 1866, familiárně
nazývané „šestašedesátá“, se ve východočeském
prostoru především v posledních 20 letech dostá-
vá poměrně velké publicity a pro většinu čtenářů
se jistě jedná o konflikt, který je jim přinejmenším
povědomý. Často v souvislosti s nějakou památ-
kou, která je poblíž jeho bydliště či s vzpomín-
kovou akcí pořádanou každoročně ve výroční
dny bitev. Širší politický i společensko-historický
kontext těchto válečných událostí z roku 1866
je však pro většinu z nás zamlžený.

Prusko-rakouská válka roku 1866 byla rozhodujícím
konfliktem mezi Rakouskem a Pruskem o vedoucí
postavení v německém prostoru. Ten byl od Vídeňského
kongresu (r. 1815) uspořádán v tzv. Německém spolku,
tedy volném sdružení všech samostatných německých
států, v jehož čele stála habsburská monarchie. Rakous-
ko nebylo v 50. letech 19. st. snaze Pruska o sjednocení
německých států nakloněno a srážka těchto států tak
byla jen otázkou času.
Příčina se našla ve sporu o území Šlesvicka a Holštýnska,
které obě velmoci dobyly společně r. 1864. Po diploma-
tických předehrách na jaře r. 1866 byla v červnu
vyhlášena válka. Rakouská Severní armáda (celkem
230 000 mužů), jejímž velitelem byl polní zbrojmistr
Ludvík Benedek, byla dislokována především na Moravě,
kde očekávala přímý úder pruských jednotek ze Slezska
na Vídeň.

V Čechách se v době pruského vpádu nacházely pouze
dva armádní sbory (z toho jeden spojenecký – saský),
celkem přes 60 000 mužů. Jejich jednotky po men-
ších střetnutích (např. u Chrástavy, Dlouhého Mostu,
Hodkovic, Kuřívod, Svijan-Podolí, Mnichova Hradiště)
ustupovaly před pruskou I. a Labskou armádou, které
překročily české hranice 22. a 23. června, směrem
k Jičínu, odkud se po prohrané bitvě (29. června) ode-
braly směrem k Hradci Králové.

Do Čech se z Moravy přesunovala většina Severní
armády, jejíž některé armádní sbory se Prusům postavily
u Trutnova, Náchoda, České Skalice, Svinišťan a Dvora
Králové nad Labem a rovněž i ony – i přes dočasné
vítězství u Trutnova – zaujaly konečné defenzivní postavi-
ve v prostoru před Hradcem Králové. Zde nakonec
3. července 1866 proběhla rozhodující bitva celé války,
ve které Prusové zvítězili.

Rakouská armáda ustoupila na Moravu a poté se chys-
tala na obranu Vídně. Pruské jednotky ji byly doslova
v patách a rovněž na Moravě došlo k několika menším
střetnutím. Příměří bylo dojednáno 26. července v Mik-
ulově, definitivní mír 24. srpna 1866 v Praze. Rakousko na
jeho základě ztratilo své výsadní postavení v německém
prostoru, souhlasilo se vznikem tzv. Severoněmecké-
ho spolku a de facto tak umožnilo vznik jednotného
německého císařství o čtyři roky později.

I přes vítězství nad Itálií se museli Rakušané vzdát rovněž
Benátska. Jedním z rakouských vnitropolitických důsled-
ků války byl i tzv. dualismus, tedy vznik Rakouska-Uher-
ska. Tento stát musel svou zahraniční politiku přeorien-
tovat směrem na Balkán, což byl začátek jeho konce.
Opmenout samozřejmě nelze ani důsledky, které válka
znamenala pro prosté civilní obyvatelstvo východních
Čech. Vyrabovaná vesnice a zničenou úrodou korunovala

epidemie cholery, v mnoha případech „doplněná“
o úmrtí blízké osoby přímo na bojišti. Východní Čechy
se takřka celé proměnily v jedno velké pohřebiště. Již
brzy po válce začaly vznikat první památky na válečné
oběti, které postupem času nezanikly díky vzniku „Komi-
tétu pro udržování pomníků na bojišti Královéhradeck-
kém“, jehož nástupcem je současný „Komitét
pro udržování památek z války roku 1866“.

V letošním roce si připomeneme již 145. výročí prusko-
rakouské války roku 1866. U příležitosti této události
proběhne také na česko-kladském pomezí několik akcí,
které tyto události připomenou. Již 2. dubna 2011 se
v Josefově otevřely návštěvníkům v nově turistické
sezóně podzemní chodby zdejší bastionové pevnosti.
Účast tradičních historických jednotek na této akci byla
samozřejmostí a nechyběla ani bitevní ukáзка v předpolí
pevnosti.

Poslední dubnovou sobotu zavítali vojáci v historických
uniformách do lázeňského parku v Chudobě (Kudowa
Zdrój), kde postavili dobový tábor a předvedli nejenom
táborový život vojska. Výročí bitvy u Náchoda, která se
odehrála 27. června 1866, si bude možné připomenout
na obou stranách hranice a to 25. 6. 2011 ve Vysokově
u pomníku jízdy na Brance a druhý den v neděli ve
skanzenu Stroužné (Pstrazna), kde vojáci předvedou
své umění v bitevní ukázkě.

Rozhledny a vyhlídková místa v Kladském pomezí

Novoměstsko

JURÁNKOVA VYHLÍDKA 336 m n. m. Iméno dostala po archiváři Janu Juránkovi, jehož zásluhou bylo město prohlášeno Památkovou rezervací. Najdete ji v místě, kde stával hrad Vřov. Z náměstí se vydáte ul. Českých bratří. Za Sepským mostem zahnete doleva a napojíte se na červené tur. zn. Z vyhlídky je krásný výhled na část města, která se nazývá Český Betlém.

DVOŘÁČKOVA VYHLÍDKA 293 m n. m. Iméno dostala po Bohumilu Dvořáčkovi, který je již několik desítek let kronikářem města. Z náměstí se vydáte na náměstí Republiky, k vinárně u Řeháčků, kde odbočíte doleva. Projdete pod zámeckým mostem ke schodům, které sejdete, přejdete most, louku a po „Stu schodech“ vystoupáte na Dvořákovu vyhlídku – je tu krásný pohled na zámek.

KLOSOVA VYHLÍDKA 315 m n. m. Ulicí Klovovou se dostanete k impozantní budově sokolovny. Vpravo v parčíku se skrývá Klovova vyhlídka, pojmenovaná podle místního kronikáře a písmáka Jana Klose. Vyhlídka nabízí hezký pohled na historickou část města.

VYHLÍDKA NA KONÍČKU 488 m n. m. Iméno náměstí se vydáte ulicí Komenského. Za klášterem odbočíte vlevo do ulice Sokolské a před sokolovnou pokračujete znovu vlevo ulicí Československé armády. Po žluté turistické značce dojdete až do obce Příbyslav (4 km). Na začátku obce odbočíte z hlavní silnice doprava a asi po 50 metrech doleva, kudy vede žlutá a zelená turistická značka k rozcestníku. Půjdete po žluté turistické značce a po 500 metrech přijdete na vyhlídku na skalní plošině, která se tyčí nad hlubokým peklským údolím.

ROZHLEDNA V OBCI SENDRAŽ 544 m n. m. V místě, kde dříve stávala dřevěná rozhledna, byla vysta-

věna víceúčelová věž. Nachází se v nejvyšším bodě Sendraže, na kopci Varta. Vyhlídková plošina je instalovaná ve výšce 28,3 m, celková výška věže je 50 m. **Otevřeno:** v neděli od 16 do 18 h. nebo po domluvě t.: +420 773 171 411

Náchodsko

JIRÁSKOVA TURISTICKÁ CHATA NA DOBROŠOVĚ 622 m n. m. Původní rozhledna a chata zde stojí od roku 1895, její prostory však byly nedostačující a k výstavě nové chaty s rozhlednou vysokou 24 m došlo v letech 1921 – 1923. Chata v nedávné době prodělala rozsáhlou rekonstrukci, pro veřejnost byla znovu otevřena v září roku 2002. **Otevřeno:** po–ne od 10 do 18 h, t.: +420 491 520 946

HOTEL VYHLÍDKA NÁCHOD 522 m n. m. Vyhlídka se pyšní překrásným rozhledem do širokého okolí nejen Kladského pomezí.

ZÁMEK NÁCHOD Vyhlídky ze zámecké věže a z terasy zámku. **Otevřeno:** V, VI, IX: út–ne od 9 do 17 h., VII+VIII: pondělí od 10 do 16 h., út–ne od 9 do 18 h. t.: +420 491 426 201

Českoskalicko

BARUNČINA VYHLÍDKA (přírodní památka) 444 m n. m. Vyhlídka s posezením v přírodě na okraji obce Hoříčky dostupná po značené odbočce z turistické cesty z Hoříček na Rýzmburk. Poskytuje nádherné výhledy na blízké i vzdálenější okolí, často až na Kunětickou horu, Hradec Králové, Hejšovinu i na Sněžku s pásmem Krkonoš.

Broumovsko

HVĚZDA 674 m n. m. Vyhlídka u kaple Panny Marie Sněžné. Vyhledávané výletní místo na hřebenu Broumovských stěn. Důležitá křižovatka turistických cest v romantickém prostředí skalních roklí a útvarů. Z verandy turistické chaty a z ochozu kaple je úchvatný pohled do Broumovské kotliny se vzdálenou kulisou Kamenných, Javořích a Sovích hor. Dostaneme se k ní po asfaltové silnici z Hlavňova.

MODRÝ KÁMEN 686 m n. m. Po červené tur. značce asi 3,5 km od Hvězdy. Skalní vyhlídka s výhledem na Broumovsko.

SUPI HNÍZDO 702 m n. m. Vrch s kruhovým rozhledem na Soví hory, Javoří hory, Broumovskou kotlinu, Orlické hory a Krkonoše. Leží na hřebeni Broumovských stěn na červené turistické trase z Hvězdy na Slavný.

HONSKÝ ŠPIČÁK 652 m n. m. Vyhlídkový kopec nad průsmykem Honské sedlo s rozhledem k polskému Miosroszówu, do údolí Stěnavy a na Javoří a Soví hory. Leží na hřebeni Broumovský stěn na modré turistické trase vedoucí z Hvězdy na Hony.

SLAVENSKÁ VYHLÍDKA 600 m n. m. Leží na konci červené odbočky z lesní silnice od Slavného k Pánovu kříži. Krásný výhled na Broumovskou kotlinu, Javoří a Soví hory.

OVČÍN 686 m n. m. Vyhlídkové seskupení pískovcových skal na žluté odbočce pod Modrým kamenem ve Slavenské části Broumovských stěn s rozhledem na Broumovsko a Javoří a Soví hory.

RUPRECHTICKÝ ŠPIČÁK 880 m n. m. Kovová konstrukce se nachází na nejvyšším vrcholu Javořích hor, který je zároveň dominantou celého Broumovského výběžku. Je umístěna v lesích. Náročné stoupání na vrchol Špičák je odměněno nádherným výhledem na celé panorama Broumovska. Z jedné strany můžeme vidět na Krkonoše, ve středu pak na Javoří hory s polskými Sovími horami a z levé strany lze dohlédnout až na Orlické hory.

BOŽANOVSKÝ ŠPIČÁK 773 m n. m. Na vyhlídku se dostanete po žluté značené turistické cestě od Pánova kříže směrem na východ.

VELKÁ KUPA 708 m n. m. K místu se dostanete od Pánova kříže směrem na Korunu, po příkrem výstupu od Zeleného hájku na skalní plošinu je nutné po žluté značené cestě odbočit doleva a celou plošinu s množstvím skalních partií přejít až na Velkou kupu.

KAMENNÁ BRÁNA 708 m n. m. Skalní vyhlídka, která se nachází při východním okraji vrcholu Velké kupy. Krátká odbočka dovede návštěvníky až k místu, kde seskupení okrajových skal překlenuté velkým skalním blokem tvoří kamennou bránu. Zpod kamenného oblouku se naskýtá výhled na celou Broumovskou kotlinu, Javoří hory i na vzdálenější Kamenné (Suché) a Soví hory v Polsku.

Policko

KRÁSNÁ VYHLÍDKA 790 m n. m. Vyhlídkové místo v pískovcové stěně pod Borem na modré odbočce z rozcestí žluté a modré trasy zvané „Tkalcovský stezník“. Panoramatický výhled na Machovsko, Policko, Broumovsko, Hronovsko a Krkonoše.

HŮRKA Svah nad Machovem s lyžařským vlekem. Krásný výhled na Machov, Machovský šefel, Ostaš, Broumovské stěny.

KLŮČEK 614 m n. m. Zalesněný hřbet na červené turistické trase z Police nad Metují do Hlavňova s rozhledem na Broumovské stěny, Čáp, Ostaš, Krkonoše, Turov a Policko.

STRÁŽNICE Vyvýšenina nad městem Police nad Metují. Krásný výhled na Polici nad Metují, Bor, Hejšovinu a Klůček. Lesoparkem prochází modrá turistická značka.

HAVALATKA 492 m n. m. Návrší směrem na západ nad městem Police nad Metují s pěkným okružním výhledem.

ČERTOVA SKÁLA Osamocený skalní útvar na žluté turistické trase nad Suchým Dolem. Pěkný výhled na Suchý Důl, Broumovské stěny, Hejšovinu, Bor.

Ostaš Je vrch opfedený mnoha pověstmi. Nachází se u Police nad Metují. Jedná se o stolový vrch, zdaleka poznatelný svým typickým tvarem, skrývajcí dvě skalní bludiště. Modrá turistická značka vytváří vyhlídkový okruh Horním Labyrintem.

FRÝDLANSKÁ VYHLÍDKA 700 m n. m. Vyhlídková skála na vrcholu stolové hory Ostaš s bohatým rozhledem na Jestřebí hory, Adršpaško-teplické skály, Křížový vrch, Krkonoše, Vrani hory, Javoří hory, Broumovské stěny aj.

KRTÍČKOVA VYHLÍDKA 708 m n. m. Vyhlídkové místo na východním okraji plošiny Horního Labyrintu Ostaše.

Adršpaško–teplické skály

STAROŽÁMECKÝ VRCH 680 m n. m. Zřícenina hradu Adršpach. Najdeme její jihozápadné od Dolního Adršpachu, od vstupu do skal po červené, později po žluté značce (celkem asi 2 km). Hrad byl založen ve 13 století.

KŘÍŽOVÝ VRCH 667 m n. m. Tato oblast je navštěvována hlavně horolezci a milovníky klidné přírody. Název dostal vrch podle křížové cesty. Tvoří ji soubor litinových reliéfů a končí na vrcholové plošině, kde je železný kříž. Právě z hrany plošinky se nabízí krásný pohled na scenérii Adršpašských skal a jejich okolí. Výhled uzavírá hřeben Krkonoš s hrotem Sněžky.

ZŘÍCENINA SKALNÍHO HRADU ŠTRŤMEN 642 m n. m. Nachází se v areálu Teplických skal asi necelý kilometr od vstupu do skalního města. K jeho pozůstatkům vede strmý výstup po schodech a žebřících.

ZŘÍCENINA SKALNÍHO HRADU SKÁLY (Jiráskovy Skály) 650 m n. m. Působivou vyhlídkou jsou Jiráskovy Skály, zbytky hradní zříceniny nedaleko obce Skály v jižní části skalní oblasti, nazývané také Bischofstein, čili Biskupský kámen.

ČÁP 786 m n. m. Je to nejvyšší vyhlídka v Teplicích nad Metují. K tomuto bodu se dostanete po zelené značce asi 2 km od obce.

Jestřebí hory

ROZHLEDNA ŽALTMAN 739 m n. m. Stojí v Jestřebích horách, nedaleko Úpice. Je to železná konstrukce s točitými schody.

ROZHLEDNA RTYNĚ V PODKRKONOŠÍ Volně přístupná dřevěná rozhledna s krásným výhledem na rtyňsko - svatoňovickou kotlinu, Jestřebí hory a Krkonoše.

Vyhličky a vyhlídková místa u polských sousedů v N. P. Góry Stolowe a okolí

SCZELINIEC WIELKI (Velká Hejšovina) 919 m n. m. Nejvyšší vrchol NP Stolové hory a zároveň nejvyšší pískovcový vrchol Polska. Výstup je možný po 665 kamenných schodech, které vedou průsmykem. Východím bodem je obec Karłów. Z vrcholů vyhlídky jsou vidět Krkonoše, Broumovské stěny, Bledne skály, Ostaš i Adršpaško-teplické skály.

SCZELINIEC MALÝ (Malá Hejšovina) 895 m n. m. Tato část není přístupná.

FORT KAROLA 790 m n. m. Jsou zde pozůstatky malé vojenské pevnosti, postavené v roce 1790. Za příznivého počasí odtud mimo jiné můžete spatřit Hrubý Jeseník a Kralický Sněžník.

NAROŽNIK (Rohák) Tato vyhlídka se opět nachází v blízkosti Karłowa. Nejlépe se tam dostanete po modré značce z Lisiej Przelęci (Liščího sedla). Uvidíte vrcholky Gór Bystrzyckich, Orlických hor, atd.

RADKOWSKIE SKAŁY - BASZTY **PIELGRZYŃ** 672 m n. m. Vyhlídka se nachází v blízkosti významného poutního místa Wambierzyce, nazývané také slezský Jeruzalém. Z vyhlídky je možné vidět Góry Sowie, Góry Bardzkie, Radków.

ŽELAZNO – vyhlídková věž Wapniarka Hlavně na území východních Čech. Ať už se jedná třeba o údržbu květnatých luk sečením lehkou mechanizací ale i jen za pomoci kosa a brousku, nebo o likvidaci náletových dřevin, šetrnou pastvu stády ovcí a koz, budování mokřadů, vytváření ranných sukcesí stádií či likvidaci invazních druhů rostlin. Dalšími našimi činnostmi je výsadba a obnova zeleně ve městech nebo budování naučných stezek po zajímavých zákoutích naší přírody.

BLEDNE SKAŁY Vyhlídka na prohlídkové trase rezervace Bledné Skály v NP Stolové hory. Výstup možný jen vyznačenou trasou – východím místem je Karłow.

Text: Beata Radoňová

47 výletů v Kladském pomezí

Po vydání úspěšných publikací „48 výletů za poznáním Kladského pomezí“ v roce 2009 vyjde v červnu 2011 jejich pokračování. Jedná se o nabídku výletů z okolí měst Jaroměř, České Skalice, Červeného Kostelce, Hronova, Broumova a polského partnera města Radków.

Za každé město je zpracováno osm pěších nebo cyklo-výletů, s popisem trasy, nabídkou zajímavostí, které na trase stojí za vidění, možnosti občerstvení a odpočinku a nechybí tam ani důležité kontakty na zdravotnickou službu, opravy kol apod.

Vydané publikace budou k dostání na informačních centrech Kladského pomezí, v kanceláři BRANKA o.p.s., případně je možné si o ně napsat na e-mail info@kladskepomezí.cz a budou Vám zaslány poštou.

TENTO PROJEKT JE SPOLUFINANCOVÁN Z PROSTŘEDKŮ ERDF PROSTŘEDNÍM VÝM EUROREGIONU GLACENSIS.

Text: Lenka Lembejová

Ornitologický park Josefovské louky

Základní organizace Českého svazu ochránců přírody JARO Jaroměř patří mezi největší nevládní občanská sdružení zaměřená na přímou ochranu přírody. Snaží se svoji činností pomoci chránit a pečovat o hodnotné části přírody nejen na území východních Čech, ale i v jiných částech republiky, v Polsku a na Slovensku.

Jednou z hlavních náplní naší činnosti je provoz záchranné stanice pro zraněné volně žijící živočichy, kam během roku přijmeme téměř 500 živočichů, z nichž se více jak polovinu podaří navrátit zpět do volné přírody. V souvislosti s tím pořádáme také osvětové přednášky a další akce, na kterých se posluchači dozvídají, co představuje největší nebezpečí pro divoká zvířata a spoustu dalších zajímavých informací. Vytváříme programy pro školy i přednášky spojené např. s exkurzí přímo na naší stanici nebo do vznikajícího Ornitologického parku Josefovské louky.

Pečujeme o celkem 76 přírodovědně cenných lokalit hlavně na území východních Čech. Ať už se jedná třeba o údržbu květnatých luk sečením lehkou mechanizací ale i jen za pomoci kosa a brousku, nebo o likvidaci náletových dřevin, šetrnou pastvu stády ovcí a koz, budování mokřadů, vytváření ranných sukcesí stádií či likvidaci invazních druhů rostlin. Dalšími našimi činnostmi je výsadba a obnova zeleně ve městech nebo budování naučných stezek po zajímavých zákoutích naší přírody.

Věnujeme se také ochraně přírody za pomoci účasti veřejnosti ve správních řízeních, kdy se pak snažíme zabránit nejvíce nevhodným zásahům do přírody. V rámci ochrany volné přírody podporujeme hnízdění dravců, sov, čápů, pěvců a mnohých dalších druhů ptáků vyvěšováním budek a hnízdních podložek. V jarních

měsících zajišťujeme na rizikových úsecích silnic, za pomoci dobrovolníků a všech nadšenců pro přírodu, záchranné přesuny obojživelníků, aby nedocházelo k jejich hromadnému masakrování pod koly automobilů.

V neposlední řadě se věnujeme také monitorování a mapování výskytu řady nejen chráněných a ohrožených živočichů a rostlin na území především tzv. Velkého Jaroměrska, ale také daleko za jeho pomyslnými hranicemi. Alespoň v omezené míře se snažíme pomáhat i České společnosti ornitologické s budováním první „soukromé“ ptáčí rezervace. Ornitologický park Josefovské louky

Závěrem kratičkého představení naší organizace nám ještě dovolte pozvat Vás na některé akce pořádané v letošním roce, jako např. pracovní-vzdělávací tábor Olešenka. Letos se bude konat již 21 rokem. Pořádáme ho poslední týden v červenci a účastníci se, kromě dobré zábavy s kosou a hráběmi, také během mnoha exkurzí dozvědí spoustu zajímavostí o přírodě Orlických hor. Především však zde svoji činnost aktivně pomáhají s její ochranou. Kromě tohoto pořádáme také několik exkurzí na zajímavá místa v Čechách i na Slovensku, či například stále atraktivnější večerní exkurze za tajemným životem nočních druhů zvířat.

Seznam našich akcí jako i další množství informací o přírodě (nejen) východních Čech a její ochraně naleznete na našich internetových stránkách www.jarojaromer.cz. Zájemcům o zatím obecně jen málo známé, avšak přírodovědně velmi zajímavé lokality pak doporučujeme zejména návštěvu našeho webu www.jarojaromer.cz/spolek, kde má všechny tyto lokality pod jednou střechou (či spíše stránkou).

Text: David Číp

Okolo Hejšoviny a Broumovských stěn na kole

Velká Hejšovina (Szczeliniec Wielki) se rozprostírá na česko-polské hranici a je nejvyšším vrcholem polského národního parku Stolové hory (919 m n. m.). Tvoří její oválná pískovcová plošina o rozměrech 600 x 300 m. Povrch je dále členěn do pestrého terénu s velkým množstvím skalních věží, piliřů a hřbetů, které jsou odděleny sítí skalních puklin. Téměř ze všech stran je Hejšovina ohraničena skalními stěnami vysokými až 60 m.

Nejkrásnější vyhlídky jsou z terasy u chaty, anebo z teras na jihovýchodní straně. Na vrcholovou prohlídkovou trasu vede stezka s 665 schody. Za vstup se platí v polských zlotých, pohyb je povolen pouze po vyznačených stezkách. K Velké Hejšovině patří také Malá Hejšovina, která je z důvodu ochrany přírody pro turisty nepřístupná a celá oblast je vyhlášena přírodní rezervací.

Trasa: **silnice Broumov – Martinkovice cyklotrasa červená č. 4000: Martinkovice – Božanov - hraniční přechod – Radków – Karłów – Ostra Góra - hraniční přechod – Machovská Lhota – Machov – rozcestí Bělý – Police nad Metují – Suchý důl – Hlavňov – Na Pasách – Amerika – Křínice červená turistická značka Křínice – Broumov náročnost: středně těžká délka: 50 km**

Výlet začíná v Broumově, odkud pojedeme po silnici ve směru do Martinkovic. Ještě před obcí nastoupíme na červenou cyklotrasu č. 4000, která nás povede téměř po celý výlet. Projedeme obci Božanov k hraničnímu přechodu do Polska, odkud se dostaneme přes centrum městečka Radków a pak prudším stoupáním po silnici do Karłowa, střediska turismu. Zde je vhodné dát kola do hlídáního parkoviště a udelat si pěší výstup na Szczeliniec Wielki.

Z Karłowa pokračujeme stoupáním na Ostrov Góru, abychom se sjezdem serpentínami po silnici s kvalitním povrchem vrátili zpět na území České republiky.

Projedeme Machovskou Lhotou do obce Machov, dále přes Bělý až do Police nad Metují. Při vjezdu do města odbočíme na křižovatce doprava a mírně budeme stoupat až do obce Suchý důl. Pokračujeme dále do Hlavňova a pak lesní cestou na Honské sedlo. Odtud musíme sjet 1,5 km po hlavní frekventované silnici na lesní odbočku k restauraci Amerika v horní části obce Křínice. Zde zvolíme červenou t.zn., která nás dovede polní, tzv. Hvězdeckou cestou do Broumova.

Jako variantu o 2 km delšího dojezdu můžeme zvolit i málo frekventovanou silnici z Křínice do Broumova. Cyklotrasa je vyznačena převážně po klidných vedlejších silnicích a lesních cestách. Je vhodná pro horská nebo trekingová kola. Vede přírodními rezervacemi, okolo horských hřbetů se skalními útvary a vyhlídkami na obou stranách státní hranice. Mimo Broumov můžeme zvolit za nástupní místo Polici nad Metují, Machov nebo i Karłów, kam se v letní sezóně dostaneme z Náchoda cyklobusem.

ZAJÍMAVÁ MÍSTA NA TRASE

Broumov – městská památková zóna – Stará radnice z r. 1419, Mariánský sloup na náměstí, benediktinský klášter ze 14. stol., klášterní kostel sv. Vojtěcha, Muzeum Broumovska, kostely sv. Petra a Pavla, sv. Václava, sv. Ducha a P. Marie. Přírodní zajímavosti je Klášterní stěna z červených permských sedimentů a v Klášterní zahradě památný dub letní.

Martinkovice – barokní kostel sv. Jiří a Martina z dílny Martina Allia. V historických pramenech je poprvé zmínován v roce 1384. V roce 1650 k němu byla přistavěna zděná věž, která se jako jediná dochovala při přestavbě kostela do jeho barokní podoby na konci 17. století.

Božanov - kostel sv. Máří Magdalény je připomínán již ve 14. století. Se stavbou nového kostela se začalo v roce 1709, pravděpodobně podle návrhu K. I. Dientzenhofera.

Radków – příhraniční městečko umístěné v údolí Pošny v úpatí Stolových hor. Městská práva původní osada získala v době Jana Luxemburského před rokem

1322. Následující války, epidemie a požáry způsobily, že město celkově ztratilo na významu. Opětovný rozkvet začal Radków prožívat až v 19. století jako průmyslové centrum. Významným rekreačním zařízením je **Zalew Radkowski** (radkowski vodní nádrž) s možností koupání a vodních sportů.

Karłów – turistické centrum Stolových hor s dominantou 919 metrů vysokou tabulovou horou Szczeliniec Wielki (Velká Hejšovina).

Machov – barokní kostel sv. Václava z r. 1675 od M. Allia, barokní sloup P. Marie Bolesné, usedlosti broumovského typu, roubené chalupy z 19. stol.

Suchý důl – roubené a zděné domy z 19. stol., tzv. Solcovna - rodinné zemědělské muzeum přístupné na požádání.

Police nad Metují – městská památková zóna – radnice z r. 1876, Pellyho domy z r. 1931, sloup P. Marie Bolesné, pískovcová kašna v empírovém slohu, farní kostel P. Marie ze 13. stol., klášter se sídlem muzea města Police nad Metují, Muzeum stavebnice Merkur.

Křínice – památková rezervace lidové architektury – kaple p. Marie Sněžné z r. 1709, v lese kaple sv. Huberta z r. 1802 s křížovou cestou, Brána času (novodobá kamenná plastika), křínická naučná stezka s 16 informačními panely.

Text: SDBM a Vlastimil Hurdálek

Novinky v Běloveském pevnostním skanzenu

V dubnu loňského roku byla slavnostně otevřena nová expozice o československé armádě první republiky v pěchotním srubu N-S 84 Voda v Náchodě-Bělovsi. Objekt, kde dříve býval kryt Civilní obrany, zrekonstruovali dobrovolníci z Klubu vojenské historie Náchod.

Pečlivě připravená expozice obsahuje velké množství unikátních exponátů, jako originální uniformy, zbraně, vybavení a další, a to nejen z období první republiky. Dobové exponáty dokumentují i boj československých legií za samostatnost během první světové války a také

slovenských Němců – antifašistů. Zahraniční jednotky bojující za obnovu samostatnosti Československa během druhé světové války přibližují dioramata „Sokolovo“ a „Tobruk“.

Z dějin domácího odboje jsou kromě jiné zachyceny osudy Jiřího Potůčka, radiotelegrafisty skupiny Silver A, který navazoval spojení s exilovou vládou v Londýně i z nedalekých Končin u Červeného Kostelce. V dioramatu „Jlegální odbojová činnost“ tak návštěvníci spatří například radiový přijímač Super Skyriker SX-17, tedy stejný typ, který používal právě Jiří Potůček, nebo fragment originální antény používané k vysílání. Zmapovány jsou i boje mezi Rudou armádou a SS, které se po skončení druhé světové války odehrály u nedaleké běloveské celnice. 9. května 1945 zde příslušníci 31. dobrovolnické divize granatníků SS zmasakrovali 19 sovětských vojáků a 9 obyvatel Náchoda, kteří šli oslavovat osvobození.

Nové otevřená expozice v pěchotním srubu N-S 84 Voda je součástí Běloveského pevnostního skanzenu, který zahrnuje také další objekty československého opevnění z let 1935 – 38. Srdcem projektu je objekt těžkého opevnění N-S 82 Březinka, který má návštěvníky co nejzorněji seznámit s technikou dokonalosti a jednotlivými funkcemi pěchotního srubu, nejdůležitějšího prvku pevnosti linie. Objekt je plně zrekonstruován do původní podoby z roku 1938 včetně veškerého vybavení a zbraní. Prohlídku pěchotního srubu N-S 82 Březinka doplňuje expozice věnovaná československému opevnění v sousedním objektu N-S 81 Lom.

Vstupní branou do Běloveského pevnostního skanzenu je nyní pěchotní srub N-S 84 Voda v Náchodě-Bělovsi. Ve spojení s objekty Březinka a Lom tak vznikl jedinečný

komplex zpřístupněných pevnostních staveb navzájem propojených naučnou stezkou. Pěchotní srub Voda je navíc díky své neobvyklé konstrukci jedním zcela bezbariérově přístupným muzeem svého druhu a je výborně dosažitelný ze silnice I/33 Hradec Králové – Náchod – Polsko, která prochází ve vzdálenosti asi 200 m od objektu.

Objekty Běloveského pevnostního skanzenu jsou přístupné od 1. dubna do 31. října každou sobotu, v červenci a v srpnu denně vždy od 10 do 18 hodin. Podrobné informace lze získat na internetové stránce www.brezinka.cz.

Klub vojenské historie Náchod je neziskovou organizací sdružující zájemce o vojenskou historii. Klub vznikl v roce 1986 a během pětadvaceti let se díky práci týmu dobrovolníků podařilo dosáhnout špičkové úrovně muzea nejen v rámci republiky, ale i v porovnání se zahraničím. Přitažlivě zpracované expozice a zapálený přístup nadšenců přitahují k návštěvě pevnostních objektů tisíce turistů ročně.

Text: Ing. Pavel Topka, Ph.D.

Parním vláčkem po kraji

Od května do října vždy první sobotu v měsíci se můžete svést historickými vlaky s parní lokomotivou 423.0145 Velký Bejček z roku 1937 nebo motorovým vozem M131.1441 Hurvínek. Trasy vlaků vás z Jaroměře zavedou do Hradce Králové, Kuksu, Dvora Králové n. L. až na Mostek. Vydat se můžete také za krásami zámků v České Skalici a Náchodě, nebo za přírodou až do Hronova.

7. 5., 2. 7. a 1. 10. 2011 – Hradec Králové hl. n. – Jaroměř – Kuks – Dvůr Králové – Mostek
4. 6., 6. 8. a 3. 9. 2011 – Hradec Králové hl. n. – Jaroměř – Česká Skalice – Náchod – Hronov

Čekají na vás klasické vozy s dřevěnými lavicemi. Ve vlaku s parní lokomotivou je zařazen bufetový vůz s občerstvením a možnost přepravy kol a kočárků. V motorovém vlaku je z prostorových důvodů umožněna pouze přeprava kočárků. Jízdu historickými mašinkami si můžete zpestřit návštěvou železničního muzea, které se nachází ve výtopně v areálu hlavního nádraží v Jaroměři.

Jízdní řády, ceníky jízdného, informace o muzeu a případně další jízdy za zajímavými výlety po Královéhradeckém kraji najdete na www.spolecnost-zelezni.cz, těšit se můžete například na Regionální den železnice a speciální Mikulášské vlaky. Změna jízdních řádů vyhrazena!

Text: Marie Havelková

Jízdní řád muzejních vlaků Společnosti železniční výtopna Jaroměř									
4. 6., 6. 8. a 3. 9. 2011 Hradec Králové – Jaroměř Česká Skalice – Náchod – Hronov vedených parní lokomotivou									
odj.	odj.	odj.	stanice	přij.	přij.	přij.			
8 50	{	18 10	odj. Hradec Králové hl. n.	přij.	8 30	{	17 50		
8 57	{	18 16	Předměřice		8 24	{	17 43		
9 11	{	18 29	Směřice		8 15	{	17 34		
9 21	{	18 38	přij. Jaroměř	odj.	8 00	{	17 20		
9 43	{	{	odj. Jaroměř	přij.	{	{	17 06		
9 52	{	{	Rychňovek		{	{	16 57		
10 03	{	{	přij. Česká Skalice	odj.	{	{	16 45		
10 08	{	{	odj. Česká Skalice	přij.	{	{	16 22		
10 22	{	{	Starkoč		{	{	16 04		
10 34	{	{	Václavice		{	{	15 57		
10 42	{	{	přij. Náchod	odj.	{	{	15 40		
11 10	14 30	{	odj. Náchod	přij.	{	14 05	15 35		
11 14	14 34	{	Náchod-Bělovese		{	14 02	15 32		
11 19	14 38	{	Náchod-Malé Poříčí		{	13 58	15 28		
11 23	14 43	{	Velké Poříčí		{	13 53	15 23		
11 25	14 45	{	přij. Hronov	odj.	{	13 50	15 20		

slavy a jízdní výhody jiných dopravců se neuznávají, prodej jízdenek přímo uve vlaku, ve všech vlacích je řazen vůz pro přepravu jízdních kol a kočárků,

Jízdní řád muzejních vlaků Společnosti železniční výtopna Jaroměř									
7. 5., 2. 7. a 1. 10. 2011 Hradec Králové - Jaroměř – Kuks - Dvůr Králové nad Labem – Mostek vedených parní lokomotivou 423.0145									
odj.	odj.	odj.	stanice	přij.	přij.	přij.			
8 52	+	18 10	odj. Hradec Králové hl. n.	přij.	8 30	{	17 50		
{	{	18 16	Předměřice		8 24	{	17 43		
9 03	{	{	Všestary		{	{	{		
9 14	{	{	Dohalice z.		{	{	{		
9 22	{	{	Hněvčoves		{	{	{		
9 32	{	{	Hoříněves		{	{	{		
9 41	{	{	Račice nad Troltnou z.		{	{	{		
10 01	{	18 29	Směřice		8 15	{	17 34		
10 11	{	18 38	přij. Jaroměř	odj.	8 00	{	17 20		
10 16	14 16		odj. Jaroměř	přij.		13 30	17 12		
10 33	14 33		Kuks			13 18	17 00		
10 40	14 40		Žiřec			13 10	16 52		
10 48*	14 48		přij. Dvůr Králové nad L.	odj.		13 02	16 44*		
10 51	14 51		odj. Dvůr Králové nad L.	přij.		13 01	16 36		
11 01	15 01		přij. Bláh Třemešná	odj.		12 52	16 26		
11 12	15 12		odj. Bláh Třemešná	přij.		12 44	16 24		
11 22	15 22		přij. Mostek	odj.		12 35	16 14		

* u označených spojů zajištěn autobus dovoz 200, slavy a jízdní výhody jiných dopravců se neuznávají, Prodej jízdenek přímo uve vlaku.

Za středověkem na hrad Vizmburk

Zřícenina hradu Vizmburk se nachází nad řekou Úpou mezi obcí Havlovice a městy Rtnýň v Podkrkonoší a Červený Kostelec. Název hradu se často plete s hradem Rýzmburk, který se nachází blízko Ratibořic.

Původně gotický hrad Vizmburk založil ve 13. století šlechtic Tas, později zvaný z Vizmburka. Pocházel z významného rodu Pánu erbu zlatého třmene, který držel purkrabství, tj. správu v Kladsku i jinde už ve 12. století. Hrad byl postaven k ochraně zemských hranic, během jeho existence ho spravovalo několik majitelů. V roce 1447 Vizmburk, stejně jako některé další hrady v okolí, vykoupili a pobořili Slezané.

Hrad byl znovu „objeven“ až v roce 1972, kdy byl na zalesněném pahorku zahájen archeologický výzkum pod vedením PhDr. Antonína Hejny CSc. Během třináctiletého výzkumu se podařilo vykopat zříceninu hradu, jehož zdi dosahovaly výšky až 8 m. V následujících letech byl hrad provizorně zastřešen a oplocen, od roku 2005 zde probíhají záchranné stavební práce. Dnes se o veškeré kulturní dění na hradě, o pořádek, čistotu, bezpečnost a o provoz stánku stará Sdružení pro Vizmburk, o. s. společně s Úpickými střelci – Pány z Vizmburku.

Turistická sezóna bude letos oficiálně zahájena kulturním programem v neděli 1. května. Návštěvníci se mohou dozvědět vše o historii a současnosti hradu od posádky hradu a z naučné stezky, která se nachází v hradním příkopu. O prázdninách bude otevřeno denně od 10 do 18 hodin a o víkendech i déle, jak bude třeba.

Během jara bude opraveno a zastřešeno pódium, aby se zde mohli turisté schovat nejen před deštěm, ale také před parným sluncem. Nádvoří hradu je zatím uzavřeno, jen při výjimečných příležitostech je otevřeno zhruba 3x ročně, při zahájení sezóny, při nějaké letní akci a při tzv. Vizmburských slavnostech.

Text: Jaroslav Balcar, upravila: Lucie Nývltová

VOJENSKÉ PAMÁTKY	
Pevnost Dobrošov Náchod Je součástí opevňovacího systému. Stavba byla zahájena 13. 9. 1937 avšak do září 1938 nebyla dokončena. IV. + X. út–ne 10–12, 13:30–16 V. – IX. út–ne 10–12, 13:30–18 t: +420 491 426 047	Bastionová pevnost Josefov Empirové vojenské a civilní budovy jsou obklopeny mohutným systémem hradeb a obranných příkopů. Součástí pevnosti je 45 km podzemních chodeb. IV. + X. so–ne 9–12, 13–16 V. , VI. + IX. út–ne 9–12, 13–17 VII + VIII. út–ne 9–12, 13–18 t: +420 491 812 343, +420 491 812 731 e: muzeum.jaromer@worldonline.cz www.pevnostjosefov.wz.cz
Pevnost Kahan III Náchod Je součástí předválečného opevnění přebudovaný pro potřeby vnitřní a StB v letech 1960–89. Dnes muzeum studené války. V. – IX. so–ne 11–16 (nepravidelně) t: +420 776 211 991, +420 736 712 243 http://kahan3.wz.cz	Ravelin XIV. Obranný prvek pevnosti Josefov, muzeum v dělostřeleckých kasematech, prohlídky podzemí. Návštěva možná po předchozí domluvě. t: +420 739 284 881 e: info@josefov.com, www.josefov.com
Pěchotní srub N-S 82 Březinka Objekt je plně zrekonstruován do původní podoby z roku 1938 včetně veškerého vybavení a zbraní. VII. + VIII. po–ne 10–18 IV., V., VI., IX., X. so a svátky 10–18 t: +420 603 776 961, +420 731 886 069 e: muzeum@brezinka.cz www.brezinka.cz	Pěchotní srub T-S 26, Odolov Expozice věnovaná vojenské historii z období konce 30. let 20. st. se zaměřením na výstavbu pevnostního systému v Československu. IV. – X. každý poslední víkend v měsíci 9:30–17:30, VII. + VIII. každý víkend 9:30–17:30 t: +420 606 152 792, www.t-s26.cz
Pěchotní srub N-S 81 Lom Expozice věnovaná československému opevnění. VII. + VIII. po–ne 10–18 IV., V., VI., IX., X. so a svátky 10–18 t: +420 603 776 961, +420 731 886 069 e: muzeum@brezinka.cz www.brezinka.cz	Pěchotní srub T-S 20, Pláň Muzejní expozice z 2. světové války. IV. – X. každý poslední víkend v měsíci 9–17, VII. + VIII. každý víkend 9–17 t: +420 731 971 482 www.t-s20.unas.cz
Pěchotní srub N-S 84 Voda Unikátní expozice věnovaná československé armádě. IV. – X. so 10–18 VII. + VIII. po–ne 10–18 t: +420 603 776 961, +420 731 886 069 e: muzeum@brezinka.cz www.brezinka.cz	Pěchotní srub T-S 5 U Křižku, Hronov Expozice věnovaná čs. opevnění, čs. armádě a osudům letců a letadel v období 2. světové války. Příběh členů posádky bombardéru B-17G od 8. USAAF. IV. – X. každý první víkend v měsíci 12–18 t: +420 728 747 710 www.ts5.estranky.cz

Text: Klára Borůvková

Turistické informační centrum Adršpach

Dolní Adršpach 26, pošta Teplice n. Met. 549 57
Duben – říjen: Po – Ne 8:30–17:30
t: +420 491 586 012, +420 731 151 656
e: info@skalyadrspach.cz
www.skalyadrspach.cz, www.adrspach.cz

Informační centrum Broumov

Mírové náměstí 105, Broumov 550 01
Květen – září: Po – Pá 8:00–16:00
t: +420 491 524 168
e: info@broumov.net; www.info.broumovsko.cz,
www.broumov.net, www.broumovsko.cz

Infocentrum Neumann Reisen Broumov

Opočenského 70, Broumov 550 01
Květen – září: Po – Pá 9:00–12:00, 13:00–16:30, So 9:00–12:00
t.: +420 491 524 635, e: jan.neumann@tiscali.cz
www.neumann-reisen.info

Cestovní a informační centrum Červený Kostelec

5.května 603, Červený Kostelec 549 41
Zimní sezóna (15.9.–15.6.)
Po – Pá: 9:00–17:00, So: 8:00–11:00
Letní sezóna (16.6.–14.9.) Po – Pá: 9:00–18:00, So, Ne: 9:00–11:00
t: + 420 498 100 657, 724 088 587, e: info@casur.cz
www.cervenokostelecko.cz

Regionální informační centrum Česká Skalice

Třída T. G. M 33, Česká Skalice 552 03
Květen, červen, září:
Po – Pá 9:00–12:00, 12:30–17:00, So 9:00–12:00
Červenec – srpen: So 9:00–15:00
t: +420 491 453 870, e: infocentrum@ceskaskalice.cz
www.ceskaskalice.cz, www.centrumrozvoje.eu

Informační centrum Hronov

Nám. ČSA 500, Hronov 549 31
Po – Pá 8:00–17:00, So 9:00–13:00
t: +420 491 483 646, e: info@mestohronov.cz
www.mestohronov.cz

Turistické informační centrum Jaroměř

Nám. ČSA 16, Jaroměř 551 01
Po – Pá 9:00–12:00, 12:30–17:00;
So, Ne duben – červen, září 9:00–12:00
So, Ne červenec, srpen 9:00–14:00
t: +420 491 847 220, e: info@jaromer-josefov.cz
www.jaromer-josefov.cz

Informační centrum Malé Svatoňovice

Nám. Karla Čapka 147, Malé Svatoňovice 542 34
Po – Pá 8:00–16:00
t: +420 499 886 295, e: muzeum@malesvatonovice.cz
www.malesvatonovice.cz, www.jestrebihory.net

Informační a cestovní centrum Náchod

Kamenice 144, Náchod 547 01
Květen, červen, září:
Po – Pá 8:00–17:00; So 8:30–11:30
Červenec a srpen:
Po – Pá 8:00–17:30; So 8:30–11:30
t: +420 491 420 420, e: info@icnachod.cz
www.icnachod.cz, www.mestonachod.cz

Informační centrum a muzeum

Nové Město nad Metují
Na Zadomí 1226, Nové Město n. Met. 549 01
Po – Ne 9:00–12:00, 13:00–17:00
t: +420 491 472 119, e: info@muzeum-nmnm.cz
www.novemestonm.cz, www.infocentrum-nmnm.cz

Informační centrum Police nad Metují

Masarykovo nám. 75, Police nad Metují 549 54
Po – Pá 9:00–11:30, 12:00–17:00, So 9:00–12:00
t: +420 491 421 501, e: infocentrum@policko.cz
www.policko.cz

Informační centrum Teplice nad Metují

Horní 13, Teplice nad Metují 549 57
Po – Ne 8:30–12:00, 13:00–18:00
t: +420 491 581 197, e: info@teplickeskalys.com
www.teplickeskalys.com, www.teplicenadmetuji.cz

Informační centrum Úpice

Dr. A. Hejny 133, Úpice 542 32
Květen – září: Po – Pá: 9:00–12:00, 13:00–17:00
So, Ne 9:00–12:00
t: +420 733 739 824, e: info@icupice.cz
www.upice.cz, www.jestrebihory.net

Informační centra v Kladském pomezí a v polském příhraničí

Informační centra v Polsku:

Centrum Kultury i Promocji w Bardzie

Rynek 2 / Plac Wolności 4, 57-256 Bardo
t: +48 748 171 478, e: promocja@bardo.pl
www.bardo.pl

Biuro Informacji Turystycznej w Dusznikach Zdrojů

Rynek 9, 57-540 Duszniki Zdrój
t: +48 748 669 413, e: informacja@duszniki.pl
www.duszniki.pl

Regionalna Informacja Turystyczna w Kłodzku

Plac B. Chrobrego 1, 57-300 Kłodzko
t: +48 748 658 970, +48 748 677 007
e: rit@um.klodzko.pl
www.klodzko.pl

Punkt Informacji Turystycznej w Kudowie Zdrojů

ul. Zdrojowa 44, 57-350 Kudowa Zdrój
t: +48 748 661 387, e: turystyka@kudowa.pl
www.kudowa.pl

Punkt Informacyjny Lewin Kłodzki

Ktodzki pl. Kościuszki 10, 57-343 Lewin
t: +48 748 698 629
e: turystyka@lewin-klodzki.pl
www.lewin-klodzki.pl

Miejsko-Gminne Centrum Informacji Turystycznej w Nowej Rudzie

Rynek 11, 57-400 Nowa Ruda
t: +48 748 725 596
e: cit@mok.nowaruda.pl

Biuro Promocji Miasta Polanica Zdrój

ul. Zdrojowa 13, 57-320 Polanica Zdrój,
t: +48 748 682 444, e: info@polanica.pl
www.polanica.pl

Informacja Turystyczna Radków

Rynek 17, 57-420 Radków,
t: +48 748 712 270
e: giecek@giecek.org
www.radkow.eu

Informacja Turystyczna w Szczytnie

ul. Wolności 42, 57-330 Szczytna
t: +48 748 683 305 wewn. 38
e: promocja@szcztyna.pl
www.szczytna.pl

Turistické noviny vydává: Branka, obecně prospěšná společnost pro rozvoj cestovního ruchu, Náchod.
Noviny vycházejí v rámci projektu „Kladské pomezí – krajina příběhů“, který je spolufinancován Evropskou unií z Evropského fondu pro regionální rozvoj - Regionální operační program NUTS II Severovýchod. Registrační číslo CZ.1.13/3.2.00/14.00842. Náklad: 13.000 ks. Šéfredaktorka: Pavla Špačková. Redakční rada: Ing. Jitka Řežníčková, Bc. Klára Borůvková, Beata Radoňová, Marie Havelková DiS., Ing. Roman Kejzlar. Na přípravě vydání dále spolupracovali: Lenka Lembejová, Daniel Denygr, informační centra Kladského pomezí. Předtisková příprava: Ing. Vladimír Prachar, grafické studio, Náchod. Tisk: Integraf, s. r. o., Náchod. Chyby v tisku vyhrazeny.

Za změny v programech zodpovídají pořadatelé. Za změny v kontaktech a otevíracích dobách zodpovídají poskytovatelé služeb a provozovatelé objektů. Za obsahovou správnost příspěvků zodpovídají jejich autoři.

Noviny vycházejí v rámci projektu „Kladské pomezí – krajina příběhů“, který je spolufinancován Evropskou unií z Evropského fondu pro regionální rozvoj - Regionální operační program NUTS II Severovýchod.
Registrační číslo CZ.1.13/3.2.00/14.00842

Investice do vaší budoucnosti
Spolufinancováno Evropskou unií z Evropského fondu pro regionální rozvoj